

Az előfizetés ára:

egész évre 8 ft
fél évre 4 ft.
negyed évre 2 ft.
Körjegyzőknek és néptanítóknak:
egész évre 6 ft., fél évre 3 ft.
Egyes szám ára 10 kr.
Ö fizethető és egyes lappeldá-
o kat venni lehet a kiadóhiva-
ban. Traub B. és társa, Valentin
rally, Böhm M., Luzsovic L.
Veidinger N.
üzletében és a fődohánytűzben.
A hirdetések ára:
Mindenkor árjegyzék szerint.
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 k.
Nyiltérben egy sor . . . 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu lap.

Hirdetéseket elfogad: Külföldön:
Barek J. és Társa Erfurtban,
Haasenstein és Vogler, Steiner A.
Hamburgban, Daube G. L., Knoll
Ignác Frankfurtban, Oppelik A.,
Schalek Henrik, Mosse Rudolf
Bécsben. Magyarországon: Neu-
berger és Braun, Goldberger A.
V., Lang Lipót, Schwarcz Gyula
Somogyi E. „Első magyar nemzet-
közi irodá-ja” Budapesten, kiadó-
hivatalunk és Janovszky H. király-
utezában levő hirdetések felvételi
irodája Pécssett.

Megjelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség: Király-utca 20. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz., a posta mellett.

Kéziratok
nem adatnak vissza.

Olvasóinkhoz.

Midőn lapunk harmadéve megindult, fő-
célül azt hangoztattuk, hogy sz. kir. Pécs
városában, Magyarországnak ezen ugy nem-
zetgazdaságilag, mint ethnografiailag fontos
pontján, legyen egy közlöny, mely az alkot-
mányos törvények alapján állva s azokat
előadandó alkalommal védve, a szabadság,
egyenlőség és emberszeretet megasztos esz-
méiért, városunk és megyénk jól felfogott
érdekeiért a haladás és értelem fegyvereivel
küzdve, a közéletet nemes irányban fejlesz-
s a szabadelvű eszmék terjesztése s az
ugyanazon meggyőződésű jelentékeny poli-
tikai erők csoportosítása által pártunk, a
szabadelvű párt háttérbe szorított elveit dia-
dalra juttassa.

Hogy célunkat elérhessük, harcoltunk
önzetlenül, küzdöttünk ernyedetlenül. Mily
fegyverekkel? — Tudja mindenki. Küzdel-
münket siker koronázta. A szabadelvűség
zászlaja — hála polgártársaink elvszilárdasá-
gának — ismét fennen lobog, hirdetve, hogy
sz. kir. Pécs városa is, lemondva a hozzá
sehogy sem illő „passiv resistentia” állás-
pontjáról, egyike lett azon államfentartó osz-
lopoknak, melyeken újabbkori alkotmányos-
ságunk, műveltségünk, szellemi és anyagi jó-
létünk, szóval: egész állami létünk nyugszik.
Az új év közeledtével szab. kir. Pécs

városának és Baranyamegyének művelt kö-
zönségéhez fordulunk, azon közönséghez, mely-
nek érdekeit — mint eddigi tetteink bizon-
nyítják — valóban szívünkön hordozzuk s
mely érdekek kielégítése céljából még te-
mese áldozatokat is hoztunk.

Feleslegesnek tartjuk a nagyhangú ajánl-
kozást, egyrészt azért. mert sokkal na-
gyobb tisztelettel viseltünk közönségünk
értelmi felfogása iránt, mintsem feltennök
röla, hogy kedélye vagy akarata az öndi-
cséret hangzatos szavai által megközelíthető,
vagy befolyásolható volna — feleslegesnek
tartjuk másrészt azért, mert lapunknak, a
„Pécs”-nek multja van, melyre elég egy-
szerűen rámutatni.

Akik voltunk a multban, azok leszünk
a jövőben is. Minden eszme, minden indit-
vány, minden intézmény, mely az ország, sz.
kir. Pécs városa s Baranyamegye javának
előmozdítására szolgál, barátira és lelkes
szószólóra fog bennünk találni.

Munkatársaink, kik lapunkat tudósítá-
saikkal s közleményeikkel ellátták s kiknek
névsorát tavaly közöltük, ugyanazok maradtak
hanem több tekintélyes erővel szaporod-
tak is. Büszkén hivatkozunk lelkes csapat-
jukra, mert 60—70, a megye s ország leg-
intelligensebb soraiból való munkatárssal egy
vidéki lap önrizzel dicsekedhetik.

Közleményeinkben, valamint eddig, ugy

jövőben is a legnagyobb tárgyilagosság és
hitelesség mellett a legbővebb részletességet
tartjuk szemünk előtt s minden igyekezetünk
oda irányul, hogy mindenkor az irodalmi tisz-
tesség magaslatán — egyedül a közjó szolgál-
legyünk.

Ily hírlap támogatása minden városát és
megyéjét szerető polgárnak — meggyőződé-
sünk szerint — érdekében áll.

Reméljük, hogy a közönség tömeges pár-
tolását az új évben sem fogja tőlünk meg-
tagadni.

A „Pécs” szerkesztősége.

A karácsony.

A kereszténység ha nem a legfé-
nyesebb, de bizonyára a legkedvesebb
ünnepét üli a karácsonyban.

A kereszténység megalapítója —
a szeretet, az egyenlőség, az igazság
isteni hirdetője születésének emlék-
ünnepé ez.

Mily sokat jelentő ünnep! Es
valjon követjük-e az emberiséget di-
csőítő ezen eszmék utmutatásait és
valjon törekszünk-e az emberiséget
felmagasztaló ezen elveket az élet
küzdelméi közben tényleg megvalósi-
tani is?

A „Pécs” tárczája.

Uram bátyám.

— Egy jár krónikás adoma a régi jó időktől. —

Szegény boldogult urambátyám! Mintha
csak magam előtt látnám, olyan jól emlé-
szem széles, köpezős termetére, galambősz
hajára, rózsá-piros orczájára s egész baláiaig
gondosan kifent nagy bajuszára, no meg „kit
a csizmáján viselt,“ rágyogó pengő két sar-
kantujára. Olyan régi ember volt ő is, akit
az idő megöszített, de — meg nem vénített.
Ruganyos testét nem görnyesztették meg az
évek, fiatalos jó kedvét nem törték meg a
gondok. Ifju maradt neki láb és — eszejá-
rása mindaddig, míg a gyékényt ki nem rán-
tották alóla.

Hej! de sokon keresztül ment pedig, míg
az élet hetven hosszú esztendejének rögös
utját végig taposta. Magunk fajta törékeny
fiatal ember, ha annyit kellett volna megér-
nie, 16-szor töbe lőtte volna magát s 32-szer
a Dunának szaladt volna. Ő azonban ez élet-
rövidítési módok egyikét sem tette meg, mert
primo jól tudta, hogy ez árnyékvilági élet
csak egyszer van s a golyó ennek végét veti,
secundo a Duna nagyon messze volt tőle;
oda utazni pedig, csak azért, hogy meghal-
jon, nagyon költségesnek találta.

Oka pedig, a mint mondom, száz meg
egy lett volna arra nézve, hogy az Isten
szép napját fekete színben lássa. Először is
gazdag volt, mint egy templom egere s e
gazdaságot az égnék valamelyik rózsás pil-
lanatában tetszett megszorítani épen 6
leánnyal. Hat leány és szegénység épen
annyi, mint hatszoros szegénység. Az uram-
bátyám jó szive azonban másképp okoskodott.
Hadd éljenek az istenadták — gondolta ma-
gában — felvevelem őket, hát ha még vala-
mikor Isten lát velők. Az elsőt majd vala-
mikor elveszi egy gazdatiszt, annak lesz jó
konyhája, a másodikat egy földbirtokos, annak
lesz jó bora, a harmadikat meg valami pesti
házi ur; milyen jó lesz az első emeleti er-
kélyről szűz dohányt pipálva nézni a világ
folyását és így tovább, majd csak ki paran-
csolja mindek az Isten s élek olyan boldog
időt, a milyet sem ez előtt, sem ezután nem
ért senki fia. Így elmélkedék az öreg ur ren-
deden, mikor pipa és szó mellett ballagott reg-
gelenként az irodába.

Az irodába? Hja! ennek a dolognak is
Hübneré van, mert urambátyám nem volt
mindig irnok. Valamikor, boldogabb időkben,
teljbatalmu parancsnoka volt ő egy várnak,
melynek az ő idejében külső ellensége már
épen nem — belső ellensége azonban annál
több volt, lakozván benne baglyoknak, szár-
nyas és szárnyatlan egereknek, patkányoknak

töméntelen mennyisége. Minek utána azon-
ban a várat sem töröktől, sem tatártól nem
kellett többé félteni, a fent nevezett lakók
pedig huzamos idő folytán oly mértékben
megrongálták falait, hogy embernek nem vala
többé barátságos velők egy fedél alatt lakni:
urambátyám is beadta a kulcsot s felcsapott
a járási szolgabíró mellé irnoknak. Lám még
is jó, ha az ember a várnagyság mellett más
dologhoz is ért. Vékony keresetmód ugyan
az iródiaktság, de mégis jobb a semminél.
Nem lehet minden ember viczispán, szokta
urambátyám mondogatni derültebb óráiban.
Derült órája pedig mindig volt neki, ha
nagy tajték pipájából kedvére füstölhetett.

Egy délelőtt meglátogatam urambátyá-
mat az irodában. Nagy vitaközásban talál-
tam egy ismerőssémmel; olyan nagy vitaköz-
zásban, hogy, a mi nála óriás csoda volt, még
a pipája is kialudt.

— Épen kapóra jössz, kedves öcsém;
nagy szükség van rád. Nézzed csak, sehogy
sem tudunk kigázolni ebből a dologból. Te
talán, mint afféle irástudó ember, jobban ko-
nyitasz hozzá, mint mi. Mondd meg csak
nekem, mi az a „m u l a“?

— Hát öszvér, kedves urambátyám.
— Öszvéér? kedves öcsém — kiáltott
uram bátyám, rám bálmulva olyatén formán,
mintha ezzel az egy szóval legalább is a
székét rántottam volna ki alóla. Milliom adta!

Van-e ember, kinek szive dobbanása nem mondaná, mi a szeretet?

Van-e ember, kinek józan felfogása nem magyarázná meg, mi az egyenlőség?

Es van-e ember, kinek érzelmi világa nem hirdetné az igazság szavát?

És mégis hányszor elnémitjük szívünket, ha a szeretet nevében szól hozzánk.

Hányszor megtagadjuk az egyenlőség követelményét — és hányszor megvesztegetjük az igazság szózatát.

Vegyük a természet bármely élő lényét, mennyit tűr és szenved — mert fáját szereti?

Figyeljük meg a természet bármely törvényének működését — mindenütt megtaláljuk az egyenlőség elvét.

És tekintünk a világegyetem rendszerére; nagyságában és kicsinyiségében az igazság eszményét érvényesítve látjuk.

Körülöttünk minden a szeretet, az egyenlőség — az igazság elvein alapul — a szeretet, az egyenlőség, az igazság elveit hirdeti, — csak az ember tud gyűlölni — akar egyenlőtlen lenni és a hol lehet, kész igazságtalansággal sujtani.

Miért? Mert az élet küzdelmében az embernek jutott a legnehezebb sors.

Az ember az organikus fejlődésnek legmagasabb foka — „a természet remeke“ lévén — neki nemcsak élni, de örökké élni hivatása. Teremt tehát eszméket, hogy azok ragyogjanak, czélok után törekszik, hogy azok boldogítsanak és intézményeket létesít, hogy azok életet terjeszsenek örökké.

Az élet ezen küzdelmében — oda vetett erőnek képzeli magát — küzd, versenyre kél minden irányban, a

szeretet, az egyenlőség és az igazság követelményei és ellenére is — hiszen ő csak önző énjének babért keres.

Nem ugy ember! Ez ádáz küzdelemmel fel kell hagynod!

Kövesd a kereszténység megalapítójának szent elveit! Térj vissza az emberiség útjára!

A karácsony estharangja békére szólít. Szeress! légy igazságos és jusson eszedbe, hogy a küzdelem vége mindenkire nézve egyenlő.

Hiszen oly boldogító a szeretet, mely végtelen. — Varázserő ez, mely idegent családtaggá, — ellenséget baráttá, — urat szolgává — szolgát urrá tesz és azokat, kik szívünk törzéből fakadtak — mennyei anyalokká változtatja — kik között az élet valósága nem más, mint egy könnyű álom, melyben az Ég tündérországai felé szárnyakon röpkölnék.

A szeretet az igazság és egyenlőség is egyuttal.

A humanismus hármas egysége ez, mely forrását a kereszténység születésében, történetét a kereszténység elterjedésében és dogmáját a jelen kor modern műveltségében bírja.

A karácsony, mint a humanismus ünnepe, emlékeztessen tehát arra, hogy a szeretet, az egyenlőség és az igazság iránti tartozásunk végtelen.

POLITIKAI HIREK.

— A halmi kerületben Buttykay Viktor ellenjelölt visszalépése következtében egyhangulag György Endre választatot képviselővé.

— A horvát tartománygyűlése hó 29-én újra megkezdte működését.

— Az országgyűlési szabadelvű párt elhatározta, hogy az új év alkalmából a párt bizalmának és ragaszkodásának Tisza Kálmán miniszterelnöknel Csáky László gróf, Péchy Tamás képviselőházi elnöknel pedig Falk Miksa adjon kifejezést.

— Az osztrák-magyar vám és kereskedelmi szövetség tárgyalásaira nézve a magyar kormány már megteszi a szükséges előkészületeket. A kormány kebelében eddig csak a bankkérdés van megvitatva. A fogyasztási adók ügyében egyre gyűjtetnek az adatok. A vámtarifát még nem vették tárgyalásba. Kormányunk tavaszig minden előkészület elvégzési szándékozik, hogy a husvét és pünkösöd közötti időben az osztrák kormánnyal ez ügy tisztába hozathassék.

Iskolaszéki ülés.

Decz. 17-én.

Ezen meglehetősen látogatott gyűlés a napirend érdekes tárgyaitól fogva a szokottal élénkebben folyt le.

Első sorban elnök ngs. Aidinger János kir. tan. polgármester. Warga Ferencz igazgató-tanító ügyét terjeszté elő, ki betegsége miatt az iskolaszéknek egy régibb határozata alapján új évig a tanítástól fölmentett.

Előki előterjesztése szerint most már mi sem áll utában annak, hogy feltett egészsége a tanítás által csorbuljon. minélfogva a nevezett határozott óhajához képest új évtől osztályát ismét elfoglalhatja. Igen szép nyilatkozatait hallottuk itt az elismerésnek, melylyel az iskolaszék de különösen annak fennkölt gondolkodású elnöke az érdemeiben megőszült veterán tanító iránt viseltett. Az iskolaszék egyhangulag belenyugszik az előki előterjesztésébe s a Wargát helyettesítő Marschal Ferencz szig. kül. osztálya elfoglalására utasítja.

A polgári leányiskolának végleges szervezése az iskolaév végére halasztatott, amidőn is a tanerők véglegesítettnek, mely intézetenél igazgatónál ideiglenesen Schneider István meghagyatik.

Felolvastott a szegény gyermekek felruházására kiküldött bizottmány jelentése, melyből kitűnik, hogy a város 1600 frtot fordított a nevezett célra, mely fényesen igazolja Pécs városa áldozatkészségét. Ezzel kapcsolatban a „Pécsi Takarékpénztár“-nak 200 frtot meghaladó nagylelkű adományáért köszönet szavaztatott.

Olvastott a tanfelügyelőségnek a kolera ügyben tett átirata, mi tudomásul vétetett a főorvosi jelentéssel kapcsolatban, mely az iskolai egészségügyet örvendetes megvilági-

de már így csakugyan igaza lehet a magas miniszteriumnak, a mikor e kimutatást vissza-küldi s nem hiszi, hogy B. vármegyében annyi „mula“ volna, mint a mennyit én beirtam, mert biz én minden 3 esztendősnél tinőt a „mula rovatba“ irtam. Vénységére az embernek még az esze is begyepesedik, kedves öcsém.

* * *

Uram bátyámnak két, vagy jobban mondva egy nagy szenvedélye volt: bor mellett honi dohányt füstölni. E két cselekvés nála annyira karöltve járt, mint egy ujabkori Orestes és Pylades. Ha áldozott az egyiknek, keresett mindenkor ürügyet, hogy a másik se lássa magát elhanyagoltnak.

X. falu jegyzője híres ember volt ez idő tájban jó dohányáról, lélekderítő ó boráról, vendégszerető házáról s kiváltképen tréfaízű jó kedvéről.

Urambátyám legalább is minden két hétben keresett magának egy kis „hivatalos dolgot“, hogy X. faluba kirándulva Bachus és Nikotin uraknak kedvére áldozhasson; nem feledve el sohasem a jövőre való gondoskodásból egy mélyes mély üregű csikóbőrös kulacsot s egy majd-majd tarisznyának is beillő dohányzacskót magával vinni.

E kedélyes kirándulásokban hű kísérője

és méltó társa volt Haspók, a járási esenzavarásnak tekintélyes biztosítója. E derék férfiuban az urambátyám két szenvedélye duplamosan meg volt, sőt egyben, az evésnél nemcsak urambátyámát szárnyalta végtelenül, de ebben a tekintetben pácatlanul állott egész nemes B. vármegyében.

Igy utazgattak ők rendszeren kettesbe, végezvén „fontos“ hivatalos funkcióikat. — Elinduláskor, mikor már a „lámpás“ (kulaes) meg volt töltve, urambátyámnak rendes szokása volt a notáriustól előkérni a vágott dohányt, hogy „keverjen“ egy kicsit a magáéhoz belőle; e „keverés“ aztán abból állott, hogy az üres zacskót kisámfáta illedelmesen jó dohánynyal, ugy hogy egy pár hétre nem kellett a szükségétől tartani.

Egy alkalommal urambátyám Haspók komiszáriussal X falu jegyzőjénél végezte rendes szokás szerint a „hivatalos dolgot.“ A boros palacsokok sokszor megteltek már és sokszor kiürültek. A jó kedvű jegyző a leáldozó napról s a mind jobban-jobban derülő arczokról sejtette, hogy nem sokára itt lesz a „keverés“ ideje. Épen repcze takarítás ideje lévén, fogta magát s egy csomó vágott dohányt hatalmasan felkevert idei repczével. — A „keverés“ megtörtént s ráadásul még a pipáját is megtölte urambátyám az utra magyarán.

Nagy nehezen felcibélődtek a kocsi kemény pipaszó mellett elindultak.

A mint elmennek egy darabon, urambátyám megszólítja Haspókat:

— Enyje, ecsem, de komisz, bűdös dohányod van; ülj, kérlek, ide emez oldalra, a szél mind rám hozza a füstjét.

Haspók, a mennyire a jegyző bor hatása engedte, készségesen engedett a kérelemnek. Kis idő múlva azonban ugyanazon kérelemmel állott elő urambátyám, mert, mint mondá, a szél most már amaz oldalról fú. Így cseréltették a helyet egy darabig, míg végre urambátyám a Haspók komisz dohányja (mert ő szentelt hitte, hogy azé olyan rossz) tökéletesen a földre — illetőleg a kocsiderekába tette. Haza érve ágyba kellett feküdni s csak egy pár nap múlva sikerült Haspók komisz dohányja szagát kiheverni.

Haspók — s meg tudván az esetet az x-i jegyző is — nagyot nevettek a szomorú veget ért „keverésnek.“

Urambátyám is megtudta később a dolgot s olyan haragra gerjedt az x-i jegyző ellen, hogy csak tiz csomó szűz dohány volt képes kiengesztelni.

De e kudarczól fogva sohasem „kevert“ többé.

tásba helyezzi, amennyiben 2430 növendék közül csak 36 beteg volt látogatása alkalmával. Az iskolák tiszták és nem túltömöttek.

Elnök bejelenti a közgyűlésnek a budai városi új iskola építésére vonatkozó helyben hagyó végzését, úgy a polgári iskolának a mostani sörházutezi iskolába leendő áthelyezését. Tudomásul vétetett.

Felolvasatott a pécsi tantestületnek a kiállításra vonatkozó véleményes jelentése, e szerint a kiállítás költsége 555 frtot igényelnek. Elnök jelenti, miszerint a kiállításban elkésés és hely hiánya miatt részt nem vehetnek, amennyiben városunk részére csak 15 \square méternyi tér adatott rendelkezésre, mely helyiség magának a polgári iskolának is elégtelennek mutatkozik. Ezzel az iskolaszék csakis a statisztikai adatok és középületeink felültetésére szorítkozik s a lehetőséghez képest a polgári leányiskola küld fel kiállítandó munkálatokat.

Bejelentetett a költségvetési bizottság véleménye a tornamesteri állás végleges szervezésére illetőleg, mely egyhangulag a belvárosi tanítói állással egyenlősített.

Gondnoki jelentésből kitűnt, miszerint néhány évi fedezetlen iskolai kiadások a volt gondnoktól fennmaradtak. Erre nézve a takarékpénztárban e czímen évek előtt megakarított összeg fog fordíthatni.

Olvasatott az iskolai fa-szükséglet megállapítására kiküldött bizottság jelentése, mely tudomásul vétetett.

Elnök előterjeszti Kögl Valburga négy hó óta betege tanítónő helyettesének díjazását, mely havi 20 forintban állapított meg. Ezzel kapcsolatban Bolgar Kálmán isk.-szeki tag abbeli betétének ad kifejezést, miszerint betegülési esetek a városi tisztu főorvos által vizsgálattassanak meg, hogy így azok alaposan igazoltassák. Mire Rozsics S. ig.-tanító megjegyzi, miszerint ó ugyan ellenére nincs a hivatalos megvizsgálásnak, de amint collegáit egytől-egyik mint magát ismeri hivatalos teendőik iránt legnagyobb odaadással viseltetnek, az iskolától nem örömet maradnak távol s hivataluk fontos és kiki állása felelőségének teljes tudatával igyekeznek minél nagyobb ügybuzgósággal munkásságát kifejtteni.

Végül egy segédtanítónő állomásra 400 frt évi fizetéssel január 15-éig tartó határidő mellett, pályázat hirdettetik.

Levelezés.

Siklós, 1884. deczember 17

A ki ismeri geográfiai helyzetünket és számbaveti a tényezőket a melyek hivatváknak kincseit kiaknázni, csak örömmel üdvözölheti az új ipartörvényt, a mely hivatva van népességünk egy fontos osztályát — az iparosokat — oly színvonalra emelni, hogy minden tekintetben versenyképesek lehessenek.

Iparosaink eddig ugyanis nagy többségben csak a régi tradícionális módon — a mester műhelyében — neveltettek; hogy e nevelés milyen, arról több ének szól — még a színpadon is és azon közmondásban leli kifejezését: Az ördög minden akar lenni, csak mesterinas nem. Hogy ezen nevelés mellett ezen kiváló fontosságú osztály nem emelkedett úgy, a hogyan azt hazánk nemzetgazdasáza megkívánta volna; az csakis annak tudható be, hogy az iparosítványi szellemi nevelése eddig csaknem teljesen el volt hanyagolva. Az iparos eddig nálunk csak az adóztatásban kedvezőtlen számításba vett tárgy volt, de annak szellemi kímülésére vajmi kevés történt.

Gondolom pozsonyi egyik beszédében mondá a már eddig is a közoktatás terén halhatatlan nevet kivívott közzé. miniszterünk — nm. Trefort — a többi között, hogy ha Magyarország fenn akar műteni hatalmas állam a többi államok között állni, úgy annak termelő országából át kell alakítani iparos állammá annál is inkább, mivel már geográfiai fekvésünknek fogva mi vagyunk első sorban hivatva arra, hogy a közel keleti piacot áruccal ellássuk. E szók különösen

reánk — a kik hazánk déli részét lakjuk és a hol különösen az ipar máris szép fejlődésnek indul alkalmazhatók és ezért a legnagyobb örömmel üdvözöljük az ipariskola felállítását, mint ez újabb irány nagyfóntosságú intézményét.

Iparosaink — kevés kivétellel — nem a legjobb szemmel nézik az új intézményt, a mely mint gondolják kárkúra van, a mennyiben tanonczaik az eddigi munkaidő egy részét iskolában kénytelenek eltölteni, hiszem azonban, hogy e véleményök akkor, ha befogják látni, hogy egy olyan tanoncztól a kinek szelleme is műveltetik, sokkal jobban lehet használni és a vélt időmúlástát fokozódott ügyességével bőven kárpótolja, alaposan meg fog változni.

Mint e lap utolsó számában jelezte volt, a megválasztott tanári kar és a képviselőtestület határozata közt némi differentiak merültek fel, a mennyiben a tiszteletdíjat oly csekélyre szabta, a melyért kivánni nem lehet oly szellemi munkát, a milyen azokra vár. Képviselő testületünk már bebizonyította, hogy a legjobb indulattal van a közoktatásügy iránt és azért az erre vonatkozó határozatot csak a rögtön tájékoztatásának tulajdonítjuk és meg vagyunk győződve, hogy most, a m dőn már az ugnyevezett vezérferfiak közül többen a kir. tanfelügyelő úrnál az ügy állásáról maguknak tájékoztatást szereztek — rövid idő alatt jobban fogja méltatni a tanári kar méltányos előterjesztését. A tanári kar a maga részéről előékenyen kezébe vette a szervezkedés munkáját díjtalanul addig, míg ez irányban a képviselőtestület végleg intézkedik.

F. hó 16-án reggeli 11 $\frac{1}{2}$ órakor n. Salamon József kir. tanf. ur, a segédszolgabíró, tanári és tanítói kar úgy a helyi ipariskolai hatóság jelenlétében emelkedett hangu beszédrel megnyitotta az ipariskolát. Iparos, tanonc és közönség több lehetett volna, de ha tekintetbe vesszük, hogy iparosaink közül tán a legtöbb épen e napon vásárra készül, ezt csodálni nem lehet. A megnyitás után Kossa G., a város bírója, mondott köszönetet a kir. tanfelügyelő urnak, a melynek végzetével az ünnepély véget ért.

Nem hagyhatom itt említetlenül, hogy a kir. tanfelügyelő ur itt ismét bebizonyította, hogy minden izében tanfériú és a nehézségeket a legszebben elintézi. A dolog itt ugyanis annyira élére volt állítva, hogy már kételkedni kezdettünk az ünnepélyes megnyitás létrejöttén, de az ó fáradhatlan ügybuzgalmának sikerült az ellentéteket annyira kiegyenlíteni, hogy legalább az ügy menete örömindre rendes medrébe tért. Adjon Isten mindenképpen ilyen tanfériúból lett kir. tanfelügyelőt és el fog jönni a közoktatás valódi országa.

Azzal zárom soraimat, a mivel Kossa G. városi bíró ur zárta be beszédét: Isten éltesse soká oktatásügyünk felvirágztatására a kir. tanfelügyelőt, Salamon József urat!

Péterfi.

Színház és művészet.

(rn.) Színházunkban az utóbbi napok műsora igen változatos volt. Szombaton előadásra jött az operettek egyik gyöngye „A bögér.” elég számos közönség előtt. Az előadás precízitása azonban sok kívánni valót engedett, mit részben a szereplők indispotíójának kell felrónunk, noha a hiányos betanulásra is lenyeges rész esik.

*

A vasárnap színe hozott „Legény bolondja”-ra nagyon is kevés közönség volt kíváncsi s a ki az volt, a kíváncsiságot bizonyára meg is bánta. Nagy szépséggel uralkodhatott a népszínháznál, hogy ily izetlen képtelenségért 100 arany jutalmat adott; de ha már megjutalmazták, legalább is tették volna tisztelettel ad acta s ne rontanák a színház látogató közönség izését azokkal a banális beszédek, ötletek s jelenetekkel a míbál a darab áll, mert csekélyrangú epésséggel nincs benne.

Mily otromba annak a sereg izsákok asszony éktelen kiabálása s jajgatása, aztán Katinak nemes boszuja, hogy minden baromfit agyonüt, Juliska eszelőssége, míbál az ember soha sem tudja igaz-e vagy csak tréfal, és még az ágyi jelenet s nyilt jelenetben az öltözködés s végre Berényi éneke; s mindez népszönmű, 100 aranyal jutalmazott pályamű. Különb a darab hatása megint egyik jelesebb mű premierjén lesz észlelhető.

*

Hétfőn Gyöngyi Izsó jutalmára adatott Csiky vigjátéka „Mukányi”, mire kiváltképen rendkívül nagy közönség jelent meg. — Az előadás vonatva haladott s hiányokban bővelkedett, melyek közül legkellemetlenül hatott egyeseknek oly fenhangu beszéde, mintha az egész közönség süket volna. Gyöngyit, ki Kozárok adta, tisztelői szép koszorúval s egyéb aprósággal tisztelték meg.

*

A karácsonyi ünnepet a püspöki templomban következő zenedarabok adatnak elő: Az éjféli misén Seyler K. C. miséje (3. sz.) Graduale „Tecum principium” Brözig M.-től és Offertorium „Laetentur coeli” Wachauer Károlytól; karácsony napján Kemper K. H és D miséje (15. sz.), Graduale „Dies sanctificatus illuxit nobis” Mozarttól és Offertorium „Tui suat coeli” Wolf Józseftől; Szent István napján egy mise (G. 19. sz.), Graduale „Sederunt principes” Rotter L.-től és Offertorium „Elegerunt apostoli Stephanum” Beunenthal Józseftől.

Hírek.

Az új év közeledtével figyelmeztetjük előfizetőinket, különösen a vidékieket, hogy előfizetésüket minél előbb megújítani szíveskedjenek, nehogy lapunk szétküldésében — akaratunk ellenére — esetleg fennakadást történjék.

Városi közgyűlés. Pécs sz. kir. város törvényhatósága f. hó 19-ikén hétfőn d. e. 9 órakor rendes közgyűlést tart.

Kinevezés. Ó Felsője a király f. évi november elsejével br. B. erg Herman és gróf Al m á s y György 7-ik huszárezredbeli önkényeseket és tartalékok altiszteket ugyanazon ezredhez, S z e c h e n y i Tamást pedig a 7-ik huszárezredtől a 8-ik számúhoz tartalékos hadnagyokká nevezte ki.

A pécsi jótékony nőegylet által felállítandó karácsonyfára továbbra a következő kegyadományok folytak be: öz. Czvetkovits Ferenczné, Szauder Erzsébet, 5—5 frt, Otocska Géza úr 5 zsák burgonya s 5 frt, Erreth Teréz, Erreth Anna, 3—3 frt, méltos. bró. Hrabovszky Izabella 2 frt 60 kr, öz. Stirling Antalné, Stroner Katalin, Mendl Matild, Schaurek-Baán Karolin, Kovácsics Teréz, Göbel Mari, Kis Mari, Bodó Karolin, Haideker Anna, Viszkelely Albertine, Valentin Ottilia 2—2 frt. Billitz Lenor, Johan Julia, Horváth Antonia, Kovácsics Janosné, Kohárits Jánosné, Lammer Róza, Kindl Amália, Szibert Irma, Ferenczy Ilka, Seeh Teréz 1—1 frt. Krause Rozalia urnó 1 vég barchet, méltos. Cseh-Kövéry Anna urnó 18 drb. női-inget, Engel Nina urnó 2 kocsi tüzelőfa, Stein Ilona, Engel Róza 1—1 kocsi tüzelőfa. cs. kir. I. Dunagőzhajótársaság pécsi bányatelepe 50 métermázsza briquets. Összesen 55 frt 60 kr. 18 drb. női-inget, 1 vég barchet, 5 zsák burgonyát, 4 kocsi tüzelőfat, 50 métermázsza briquets. Pécsen 1884. deczember 19-én. Magyarly Roza m./p. alelnök.

Felolvasás. A pécsi kath. legényegylet múlt vasárnap ismét egy kellemes és taulásos estnek színhelye volt. Felolvasást mint lapunkban is említve volt, Streicher József belv. káplán ur tartott, mely értekezés mivel sem állt mögötte az adventi időszakban városunk jelesi részéről tartott előadásoknak, értekezésének jól vál asztott tárgyát a szeretet kifejtése képezte, melyet három fő momentumra irányított u. m. a vallás-, hivatás-, mesterség- és az egyleti szeretetre. Végül

minden szeretetnek koránját: a hazaszeretet ápolását fejtegeté. Mindezt történelmi s gyakorlati példákkal fűszerezve megkapóan világított meg és a szép számmal egybe gyűlt hallgatóságban a szeretet érzelmét a fentiek ápolására, megnyerő előadási modorának hozzájárulásával sikerült felmelegíteni. Előadás végetével az egyesület elnöke meleg szavakban köszönetet mondva értekezőknek, felemelté, miszerint ugyancsak a szeretet érzelmétől áthatva az egylet nagylelkű kegyes fővédőit, püspök ur ő excellentiája a karácsonyi ünnepek alkalmából 100 forint adott az egyesületnek. Az előadást, egy elnök meglepő kijelentését a jelen voltak hálaadó lelkes éljenzése zárta be.

Szabadalvü-köri ülés. A pécsi szabadalvü kör e hó 26-án (péntek) d. u. 3 órakor a „Hattyu“-nak emeleti éttermében ülést tart. melyre a kör tagjai az elnökség által tisztelettel meghívottak.

Plébános kinevezés. A nemrég ürese- désre jött lúcsi, Albrecht főherczeg uradal- mában lévő plébániára Pisačić Ferencz garéi plébános nevezetett ki.

Nyilvános kimutatás. A szegények inté- zetének választmánya által az újvi tisztel- géseknek játékony adományok által való meg- váltására szerkesztőségünk adakozási ivén begyűlt eddig:

Pécs szerkesztősége 2 frt — kr.
Blum Gyula kir. főmérn. ur 1 „ 70 „
Összesen . 3 frt 70 kr.

Népkönyha. A négyleti karácsonyfára az adományok igen bőven folytak be s ez alkalmából a közönség körében azon véle- mény nyert kifejezést, vajjon négyletünk nem helyesebben cselekedné-e, ha e helyett egyelőre legalább a téli időszakra, népköny- hát állítana fel. Magunk is hasonló nézetben vagyunk s az eszme kivételét nem is tartjuk úgy nehezségekkel összekötöttnek, melyeket leküzdeni lehetetlenség volna. A helyiség s annak berendezése képezné a fődolgot, miu- tán a többi költséget az intézmény önmaga fedezné, a mennyiben a leves, fozelék hullal nem ingyen adatnék, hanem 10—15 kron, vagyis az előállítási áron. Ez volna aztán igazi jótékonyág, a mire a közönség bizo- nyára örömmel adakoznék.

A pécsi kölcsönös segélyegyletben alakulandó új évtársulatra az aláírások már oly számra emelkedtek, mely az előző éveket már jóval meghaladja s így biztos kilátás van rá, hogy az új évtársulat legkevesebb 3000 részvényesből fog állani. Örvendetes je- lenségnek veendő az, hogy az idén különösen a vagyonosabb osztály tesz jegyzéseket s hogy van ezek közt olyan, ki egymaga 100 részletet irt alá. Tekintélyes különben azon aláírók száma is, kik az alapszabályszerű heti betéteket egyszere (130 frt) fizetik be.

Értesítés szőlősgazdáinkhoz. De z s ő Miklós szőlőszeti vándortanár vasárnap, f. hó 28-án délután 2 órakor a város háza közgyü- lési termében elméletileg, azután pedig a város háza udvarán gyakorlatilag fogja a szó- lóasztalt bemutatni. Mi a szőlősgazdáknak általában azon figyelmeztetéssel hozatik tudomá- sra, miszerint ezen előadáson megjelenni és a gyakorlati oktatásra vinctellereiket is elhozni el ne mulaszták. A „Pécsi szőlős- gazdák egyesülete“ tagjai még arról is érte- sítettek, miszerint ugyanazon alkalommal be fog mutatni a pozsonyi m. kir. bor- és gyümölcsstermelő iskola programja, mely sok érdekes foglalmat magában. Silla y Jó- zsef s k. e. elnök.

Baranyamegye közegészségügyi bizott- sága — mint értesitenek — megvizsgálta Harkány vidékét s abban állapotot meg, hogy a kormánytól culturmőrök kinevezését kéri, ki közegészségügyi s a harkányi fűrdő- hely felvirágztatása tekintetéből az ottani posványok s mocsárok lecsapolására s kiszá-

ritására szükséges munkálatokra s költsé- gekre kimerítő tervezetet készítson. Bizony, bizony ideje volna, ha hazánk e kiváló gyógy- fűrdője érdekében is történének már valami s így a közönség nem volna kénytelen kül- földi fűrdőt felkeresni.

Ipartestületünk. A képesítéshez kötött mester- ségekkel foglalkozó pécsi iparosok e hó 21-én a város háza közgyűlési termében az új ipar- törvény által megállapított ipartestület alakítá- sa ügyében értekezletet tartottak, mely al- kalommal Vaszary Gyula, mint az iparhatóság képviselője és Záray Károly kamarai titkár és közgazdasági előadó behatóan ismertetvén az új ipartörvényt s főleg az ipartestületi intéz- ményrel járó előnyöket, de egyttal a köte- lességeket is, — a jelen volt iparosok az ipar- testületnek megalakítását egyhangulag kimon- dották; azonban új feltétel mellett, hogy a testület a bürokratikus hatósági teendőket (ta- nonczok, segédok nyilvántartása, munkakönyv- vel való ellátása stb) s a békéltető bíraskodást nem fogja ügykörébe venni; mert mindez oly nagy városban mint Pécsen, oly nagy áldozat- okat igényelne az iparosoktól, melyeket azok az ügy érdekében épen nem, vagy csak nehezen hozhatnának meg.

A segélyegylet új háza. A pécsi kölcsön- ös segély-egylet részéről a jövő évben épít- endő házra készítőndő épülettervek benyújtá- sára kitűzött határidő leteltével összesen öt terv adatott be ezek közül a kitűzött díjat Baldauf I. pécsi építész nyerte el. A tervet szakemberek és lakusok egyaránt szépnek, czélszerűnek mondják mind külcsin, mind belső beosztásra nézve s a mennyiben az egyleti ta- gok között mozgalom indult meg, hogy az épü- let kétemeletre építtessék, városunk ismét egy monumentális épülettel fog gazdagodni.

As orsz. kiállítás egyik díszét bizonyára Zelesny Károly fényképezőnk kiállítása fogja képezni, miután a három szakaszos 4 m. ma- gas és 3 m. széles tölgyfa szekrény, mely ö-német stylen gazdag faragványokkal díszítve itt Pécsen Hoffmann Károly műaszta- los műhelyében készül, már maga is 400 frtb kerül. A kiállítandó képek (arczépek, genreképek, népviselet stb) az új mód sze- rint fognak előállítani, azaz az ugynevezett gelatine emulsiós lapok segítségével melyek rendkívüli érzékenységgel az exponált képet valóban egy pillanat alatt veszik fel s így a sikert jobban biztosítják mint a collodiummal történt eddigi eljárás. Néhány kiállításra szánt képet láttunk s a kivétel valóban meg- lepő szép s így József Főherczeg új udvari fényképezésével bizonyára meg lesz elégedve. Zelesny legközelebb felhívást fog közrebocsáj- tani, melyben városunk szépségeit felkéri, hogy arczépeiket a kiállításra engedjék át neki.

Az országos tanítói árvaház javára We s e s el Abraham egyik ivén adakoztak: Engel Adolf és fiai, a pécsi fűz. hitközség 10—10 frt, Schapfänger Joachim, Alt Bernát Pogánd 5—5 frt, Engl Mihály 3 frt, Lich- tenstern Izidor, Krausz Lajos, Tauszgy Armin, J. W. T., Krausz Simon, Dr. Stern Károly 2—2 frt, Dr. Weissmandl, Dr. Schwartz ifj., Löwy József, Kepes Kálmán, Kreiner József, Löwy Zsigmond 1—1 frt. Összesen 51 frt. A másik ivén: Reinfeld Öljön, Kempfner Lipót, Naschitz Adolf, Deutsch Adám, Spitz- er Jakab 1—1 frt, Wessel A., Klingenberg Jakab, Kohn R. 50—50 kr. Összesen 6.50

Az önkéntes adakozás különös magya- rázatáról értesitenek a felső-baranyai ref. egyházmegyéből. A ref. zsinat ugyanis elha- tározta, hogy önkéntes adakozásokból orszá- gos egyházi alapot létesít s e célból az egyházközségek is felhívtak önkéntes ada- kozásra, minnek a legtöbb készséggel meg is felelt. Találkozott azonban olyan is, ki ez önkéntes adakozást egyenesen megtagadta, mire az esperes többtagubizottságot küldött a helyszínére, azon utasítással, hogy a köz- séget újra szólítsák fel önkéntes adakozásra

s ha ezt is teljesíteni vonakodnék, vesse k rájuk vagyoni állapotuk alapján az önkéntes quótát. — Ugy is történt s a községek az így hivatalosan rájuk diktált önkéntes ada- kozásba bele is nyugodtak volna, ha az es- peresi bizottság nem rájok kereste volna költségeinek megtérítését is, mit azonban most színtén végrehajtás után fognak rájok megvenni, miután ennek megfizetésére színtén nem önként vállalkoztak. A községek a végrehajtás ellen appelláltak.

„Tolnamegyei takaré- és hitelbank részvénytársaság“ czeg alatt Szegzárdon egy új es üzletkörével a megye összes községeire kiható pénzintézet alapításán fáradozik. Tolna- megye intelligenciája, mely intézet főczélja leend: a rendes takaréktári és bank-üzlet kö- rén kívül, községeknek hitelszövetkezetek ala- kítása által a megyebeli kisbirtokosok és ipa- rosok felszegélyezésére köreható. Az intézet 90 évi időtartamra 200,000 frt alapítókével alakul meg, melynek biztosítására kibocsátatik 1000 db. egyenként 200 frt névértékű rész- vény, miből azonban csak 450 darab kerül nyilvános aláírásra. A részvénytőlkeből egyelőre csak 50% lesz befizetendő. —Az aláírásra bo- csátott 450 db. részvényre az aláírások f. é. december hó 24. 25. 26. és 27 napjain esz- közölhetők.

Ruhaosztogató-egylet alakult a mult év- ben Bonyhádon, melynek czélja: a helybeli szegények javára karácsonyfát felállítani s erre adományokat gyűjteni, mi lehet pénz, vi- selt ruha és élelmi szer sat. Az egylet az idén is felállítja karácsonyfáját s azt decz. 26-án esti 7 órakor — 10 kr. belépti díj és közva- csora mellett — mutatja be a közönségnek az „Arany oroslán“ szálloda nagy termében, az ajándéktárgyak pedig másnap osztatnak ki a szegényeknek egy női bizottság által.

Uj tankönyv. A „Franklin-társulat“, buda- pesti nagy. irodalmi intézet kiadásában uj tan- könyv jelent meg e czim alatt: „Gyakorlati német nyelvtan“ a tanuló ifjúság számára. II. rész. Felemeltésre méltónak tartjuk e művet már azért is, mert szerzője Klingenberg Jakab pécsi tanító. A szakfűfűk által kedvező bírá- lattal fogadott tankönyv magyar iskolák szá- mára van írva s tartalma szó es mondatlan, helyesírás, elbeszélések, leírások, levelek.

Mágocon — mint levelezőnk írja — f. hó 20-án a város háza igen látogatott értekezletet tartottak, melyen elhatá- rozották, hogy a község rendelkezésére álló eszközökkel oda hatnak, hogy a tiz felállítandó járásbírósg közül egyet megkapjanak. Leve- lezőnk meg van győződve, hogy a megye is támogatni fogja ebbeli törekvésüket.

A szigetvári zavargás részeseinek ügyét 16-án tárgyalta a kuria IV. büntető tanácsa. A kuria az alsóbb bíróságok által kiszabott büntetéseket részint megerősítette, részint szigorította. Kálmán Albert 3 évi, Liskov- vári János 2 és 3/4 évi fegyházra, Dömötör György és Buzsáki I. évi, Turbéli pedig 8 havi börtönrre íteltetett. Fehér József az itélet hozatal függőben maradt.

Nem viziszon. Városzerte általános részvétet keltett azon hir, hogy azon gye- pmester-legényen, ki a mult számmunkban em- litett vesszelt-kutyát szállította s attól meg- maradt, viziszon tört ki. Kórházba szállítat- ván, a vizsgálat kiderítette, hogy az illető nem szenved viziszonban. A gyanus jelek, (minők az evőkánél és pipaszár összerágása) melyek rajta mutatkoztak, nem „vesszeltég“- ből hanem „részegség“-ből származtak.

Pinczetüz volt szombaton estefelél Wert- heimer Jakab borkereskedő elönczűlésben, mely azonban a rögön megjelenő túzítottóság által még esirájában elfojtatott, azékül, hogy nagyobb kár okoztatott volna.

Elítélt Don Juan. A bécsi alsergrundi kerületi bíróság múlt héten tárgyalta a szerencsétlen véget ért Rödler Anna elcsábításával vádolt Krebs Viktor és titkárának: Klier Józsefnek ügyét. Minthogy a megejtett vizsgálat jelei arra mutattak, hogy az öngyilkossá lett Rödler Anna ártatlansága nagyon is kétségbe vonható, a bíróság vádlottakat a csábítás vádjá alól fölmentette. Minthogy azonban Krebsnek Skobenz Annával és Bittner Máriával Klier közvetítésével folytatott viszonya is a bíróság elé került, a két utóbbi esetben a kerítés vétségét állapította meg s Krebs Viktort két havi, Klier Józsefet pedig hat heti fogságra ítélte, utóbbinak büntetését hetenként való börtöl szigorítva. Az ítélet ellen a védők föllebeztek.

Nagy tűz volt f. hó 15-én reggel Mohácson özvegy Bács Mártonné házában. Mint a „Mohács és Vidéke” írja, nevezett háznál sertést pörköltek s a pörköléshez szükséges szalma elfogyván, egy segítő szakm az istállóba sietett, hogy onnan szalmát hozzon. Azonban a bocskorán észrevétlenül bevitt tüzes perjelő az istálló belseje lángba bozult s 2 db ló is bennégett.

A mohácsi iparos tanocznika vasárnap nyitotta meg, a kir. tanfelügyelő jelenlétében Mágocon f. hó 13-án. Siklőson pedig, mint azt már jelentettük is, 16-án történt az iparos tanocznika megnyitása.

Vegyes hírek. A brooklyni (amerikai) katolikus árvaházban tűz ütött ki, az egész árvaház és benne 35 beteg gyermek, kikről a nagy zavarban elefedeztek, elégett. Ezenkívül is számos emberélet esett a tűz áldozatául. — A lugosi gimnázium román önképző körének könyvtárát Marsovszky szolgabíró vezetése alatt egy 3 tagú bizottság felfogalta és elszállította a görög-keleti hitközség irodájából. — Ifjabb Fuhrmann Ferenc dályoki lakos — mint a „Mohács és Vidéke” írja, pénteken d. e. halálátok lőtte magát. Ez öngyilkosság annyival inkább nagy feltűnést okozott, mert a szerencsétlen véget ért fiatal ember rendezett anyagi viszonyok között élt. — Bilkei Pap Lajos szegzárdi királyi ügyész meghalt 18-ikén, 67-ik évében. — Bonyhádon a postahivatal a jövő év elején kincstári postahivatallá alakították át. — Rosmayer Ferenc nagykereskedő és földbirtokos meghalt 18-án Tolnában, 70-ik évében. — Bonyhádon dr. Piek Mór e hónap ügyvédi irodát nyitott. — Szegzárdon e hó eleje óta Balogh Alajos és Árpád szintársulata art előadásokat.

A pécsi sertésüzemelő társaság heti tudósítása.

Felhajtás: 154 darab kővér, 431 félkővér, 18 drb sovány disznó 16 drb süldő. A rak: kővér disznó, minőség szerint 48 kr. klg.-kint. Félkővér 46 kr. darabonként 20 klg. Páronkint 45 klg. ételsúly leszámitásával. Sovány disznó 33 kr. Süldők: 35 kr. klg.-kint élősúlyban.

Bittner Gyula gyógyszerész urnak Reichenau N-Oe Az Ön Coniferen-Spirit (fenyő kivonat)ának légtisztító jeles hatása arra ösztönöz, hogy őnt egy csomag Coniferen-Spirit és szétszóró készüléknek postautánvétellel való küldésére felkérjem; soraím nyilvánoságra hozását annál inkább megengedem mert reményem, hogy ez által alkalmat nyújtok a kitűnő Coniferen-Spirit használatára és a czél szerű fertőtlenítő szer terjesztésére. Tisztelettel Dr. Streintz Antal József Burging 16. Grác.

Kimutatás

a „Szegény-ház” építési alapja javára az idegi egyesek gyűjtő ivén befolyt adományokról.

(Folytatás.)

Markó Mátyás úr gyűjtő-ivén:

Markó Mátyás 1 frt, Mischl Ignác, Urmebesz Antal, Kálics Pál, Kovács József, Gunn Augustin, Gluda Antal 50—50 kr., Tarácsics Mátyás 40 kr., özv. Hermann Antonia, Aul Francziska 30—30 kr., Hofmscher Antal 25 kr., Hoffmann János, Geng János, Schiller Ferencz, Gabelits Mátyásné, Unterländer Ferencz, Kristóf Károly, Marits Mátyás, Herbst Ferencz, Katonovszki Károly, Vig Lajos, Knigl János, Wocetz Venczel, Finger Ferencz, Takács Mária, Linbrun János, Andrásits István, Grün Pálné, Vasata István, Hoffer Adám, Novácsér Sándorné 20—20 kr., Vozat Ferencz, Rochwald Jozefa, Sétálló Péter, Kovács Kozma, Baumgart János, Sumann András, Steirics Sándor, Hoffmann Ferencz, Laki József, Klement István, Amercin Anna, Molnár Ferencz, Frei Ferdinand, Vastag Béla, Istókovits Antal, Wemola Ferencz, Vinkler József 10—10 kr. Összesen 1095

Pauncz Jakab úr gyűjtő-ivén:

Pfeffermann Adolf 2 frt, Pauncz Jakab 10 frt, Klein Bernát 1 frt, N. N. 1 frt 50 kr., Spitzer Jakab 2 frt, Präger J. 3 frt, Blum M. 2 frt, Kaufar Sarolta 1 frt, Grünhuth K. 3 frt, Grün Bernát 2 frt, Stern Mór 10 frt, Khon Hermann 4 frt. Összesen 41 frt 50 kr.

Schäpringer Joachann úr gyűjtő-ivén.

Schäpringer Joachann úr az 1880 évben tett alapítványa 2000 ftba történendő kiegészítésen felül az építkezésre külön adományozott 100 frtot. Összesen 100 frt.

Erreth Antal úr gyűjtő-ivén:

Erreth Antal alapítványa 200 frt, az építkezésre 100 frt, Krautzak János alapítványa 100 frt, az építkezésre 50 frt, dr. Mestrics Mátyás 2 frt, Erreth Kálmán alapítványa 20 frt, az építkezésre 5 frt, özv. Weidinger Gusztávné 1 frt, özv. Schellenbergerné 1 frt, Vizeleti Imre 2 frt, Nagy Jenő 5 frt, Kovács Mihály 5 frt, Lang Lajos 5 frt. Összesen 496 frt

(Folyt. köv.)

VASUTI MENETREND.

A Budapest-Dombóvár-Üszöghi vonalon:
 Budapestről indul a 302. sz. vonat reggel 8 ó. 15 p.
 Pécsre érkezik " " " " d. u. 5 " 35 "
 Pécsről indul " " " " " 5 " 55 "

Az Üszögh-Dombóvár-Budapesti vonalon:
 Pécsre érkezik a 301. sz. vonat d. e. 10 ó. 15 p.
 Pécsről indul " " " " " 11 " 05 "
 Budap.-Kelenföldre érkezik " " " " este 8 " 18 "

A Mohács-Barcsi vonalon:
 Budapestről indul az 1. sz. vonat reggel 8 ó. 15 p.
 Pécsre érkezik " a 11. " " este 7 " 45 "
 " " a 1. " " d. u. 5 " 46 "
 " " a 11. " " reggel 7 " 58 "

Pécsről indul az 1. " " d. u. 6 órakor.
 " " a 11. " " reggel 8 " 10 "
 Barcsra érkezik az 1. " " este 8 " 17 "
 " " a 11. " " d. e. 10 " 58 "

A Barcs-Mohácsi vonalon:
 Barcsról indul a 2. sz. vonat reggel 8 ó. 20 p.
 " " a 12. " " d. u. 5 órakor.
 Pécsre érkezik a 2. " " d. e. 11 " 02 "
 " " a 12. " " este 7 " 21 "
 Pécsről indul a 2. " " d. e. 11 " 17 "
 " " a 12. " " este 7 " 36 "
 " " a 2. " " reggel 6 " 10 "
 Mohácsra érkezik a 2. " " d. u. 1 " 54 "
 " " a 12. " " éjjel 10 " 08 "
 " " a 16. " " reggel 8 " 57 "

H I R D E T É S E K .

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó beiktatása díjba kerül, hirdetések után, melyek a hirdetőfőnek külön lakoziméval is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges postabélyeg beklüdtetik.

Tanító tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy hajlandó hához járva oktatást adni az I VI elemi iskolába járó lányoknak a kézimunkákban s zongora elemeiben is. Bővebbet a kiadóhivatal.

Egy 7 és egy octávás **zongora** és egy **varrógép** mindkettő jó állapotban eladó. Bővebb értesítés a kiadóhivatalban.

Öreg asszonysághoz az esti órákra egy felolvasónő kerestetik, ki a magyar és német nyelvben gyakorolt.

Olasz nyelv-tanító óhaját helyben hához jutni tanítónek vagy társalkodónékn. Bővebbet a kiadóhivatal.

Zongora. Egy még jó karban levő nyolcz octávás zongora 25 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

**Magyar-Jelzálog-Hitelbank 4%
 nyeremény-kötvényei a 100 frt.**

Legközelebbi huzások:

1885. évi január hó 15-én.

1885. évi május hó 15-én.

1885. évi szeptember hó 15-én.

Főnyeremény:
50000 — 50000 — 100000 frt.

Minden nyeremény-kötvény még az esetben is, ha már visszafizetve van, vagy nyereménnyel kihuzatott, minden további nyereményhuzásoknál tovább játszik, úgy hogy avval későbbi huzásoknál ismét nem csak egyszer de többször is nyerni lehet.

Ezen nyeremény kötvények kaphatók

Schäpringer J.
 váltóüzletében Pécsen.

Bittner's

REICHENAUER-KONFEREN-SPRIT

A Bittner-féle fenyő-ivonat

ne bírányozzék egy beteg vagy gyermek-szobából se. Pompás hamisítatlan erdei illatu ferocztelenítő szer ez; különösen ajánlható Bittner fenyőkivonata gyermek-betegségekben, gyermekágyas nők szobájában és minden ragályos betegségben. Mivel Bittner fenyő-kivonata az örökzöld fenyőfának elismert gyógyító erejű balzsamos, gyantás, aether-olajos anyagát koncentrált tiszta minőségben tartalmazza, Bittner fenyő-kivonattal tündő és nyakbetegségben minden orvos ajánlja. Bittner fenyő-kivonata egyesegyedül

Bittner Gy. Reichenau N-Oe gyógyszerésznél

és az alább jelzett raktárban kapható.

Egy palack fenyő-kivonat 80 kr.; 6 palack 4 frt és egy szabadalmazott szétlövő készület 1 frt 80 kr.

Raktár Pécssett Reinfeld A.-nál.

VALÓDI CSAK a védjeggyel ellátott. A szabadalmazott szétlövő készületbe „BITTNER, Reichenau, N-Oa.” van beöntve.

882

Pacher E. Pécssett.

Szécsényi-tér 17. sz. a bazár alatt.

Ajánlja ujonan dusan felszerelt nagy raktárát, karácsonyi és ujévi

ajándékoknak alkalmas cikkekből, u. m. üveg, porcellán és majolica ivó és étkezészetek és disztárgyak.

Kiváló izlésű Salon asztali és függő lámpák és csillárok, fa, bőr, plüsch-érec és china-ezüst disztárgyak, tajt pipák és szipkák, utazó táskák, női táskák és diszkosarak, mindennemű illatszerek és szappanok legjobb koresolyák, legfinomabb thea és rum és számtalan itt fel nem sorolt cikkek minden versenyt felülmuló jutányos árakban. Továbbá:

Gyermekjátékokból

leszállított árakon.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel
PACHER EDE.

Felhívás.

A „PÉCSI KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ EGYLET“

helybenhagyott alapszabályainak 5. és 37-ik §-ai értelmében 6-tól 6 évig tartó évtársulatokból alakulván, hogy kitűzött szép céljainak megfelelőleg szakadatlanul fennállhasson, *minden év kezdetével új évtársulatoknak alakulása szükséges.* Minthogy azonban egy-egy évtársulat megalakulásához legalább 200 törzsbetét aláírása kivántatik, annál fogva a jövő évi társulat megalakulhatása végett a mai naptól kezdve **az aláírási iv a társulat helyiségeiben** — Pécssett király- vagy fő-utca 21. sz. alatt Blauhorn-féle házban — **nyitva álland.**

Mindazok tehát, kik az új társulatba belépni s az egylet közhasznu célját hozzájárulásukkal támogatni szándékoznak, ezzel tisztelettel felhivatnak, miszerint f. év december 28-ig a kijelelt 1 részlet után 1 frt beiratási díj letétele mellett nevüknek sajátkezűleg s kötelezőleg leendő beírása végett a délelőtti hivatalos órákban megjelenni sziveskedjenek, a hol kívánatra az alapszabályok is megkaphatók. A mint az alapszabályokban megkivánt 200 törzsbetét aláírva leendő, a t.c.z közönség a jövő évi új társulat megalakulásáról külön hirdetmény által fog értesítettetni. Azok, kik az alapszabályszerű heti betételeket egyszerre akarják befizetni, ezt az igazgató-választmány 1872. évi december 10-én kelt határozata szerint az év elején az 1 frt beiratási díj letétele mellett egy részlet után 130 frttal az egész társulati hat évre megtehetik, e mellett mindazon jogokban és kedvezményekben részesülnek, melyek az alapszabályok értelmében a társulati tagokat megilletik. Ha tekintetbe vétetik, mikép az eddigi tapasztalat szerint egy részlet után a társulati évek leteltével a tagok körülbelül 200 frt osztalékot kapnak, s a mellett, hogy 156 frt helyett csak 130 frt tőkét fizetnek be, mégis 60—70 frt kamatnyereményben részesülnek; az előny, mely az illetőkre, kik kész tőkével rendelkeznek, ezen módozathól hárul, bővebb magyarázatot nem szükségel. Egyébként a számítás részletei iránt felvilágosítással kívánatra az igazgatóság készséggel szolgál.

Kelt Pécssett, 1884. évi nov. 7-én tartott igazgató-tanácsi ülésből.

Sey László, ig. elnök.

Thurn Emil és társa óra, arany, ezüst és ékszer áru raktára.

Alulírottak tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, miszerint király-utcza 7. sz. alatt (a boltiv-köz átellenében) levő

dúsan felszerelt órarántárunkat

nagyválasztéku

arany-, ezüst- és ékszer-árúkkal

szaporítottuk. Ezáltal alkalma nyílik a nagyérdemű közönségnek alkalmi, de különösen

karácsonyi és ujévi ajándék

bevásárlásaikat nálunk legolcsóbban eszközölhetni. Kegyes pártolásért esdenek

THURN EMIL és Társa.

Legszébb karácsonyi és ujévi ajándékok.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Pontos és híu szolgálát.

Polgári sörfözde, Pilsenben.

Védjegy:

**PILSNER
BIER.**

B

B

Alapítalott
1842.

Alapítalott
1842.

Főraktár Littke Jánosnál, Pécssett

Borkereskedés a „Vadkecskéhez“ Ferencziék-utcza 11.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy miután

Schwarz-féle házban lévő

boltom kiadandó,
mindennemű butoraim leszál-
litott áron kaphatók.

Mély tisztelettel

Mészáros Ferenczné.

885

PÉCSI EDÉNY-GYÁR-RAKTÁR
Ferencziék-utcza 11. szám.

**Karácsonyi és ujévi
ajándékoknak alkalmas**

díszmü tárgyakon kívül egyéb, a háztartáshoz
szükséges cikkek is, u. m.:

korsók, zsirvendelyek, főzőedények stb.

nagy választékban kaphatók.

932

**Üzlet embereknek
igen alkalmas!**

A budai külvárosban az országút és buzatér
melletti **Láncz-utcza 3. számú ház két
utczára**, udvartér kúttal, 300—400 akóra vs ló
pincze, nagy kerttel, mellék épületekkel
és **az egész fundus alja gazdag homok-
réteggel**: előnyös feltételek mellett

szabad kézből eladó.

Értekezhetni ugyanott a háztulajdonosnál.

34

1884 — birói megb. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott birói kiküldött által közhírré tétetik, hogy Pécssett
elhalt **Pollák János apátkanonok hagyatékához tartozó aranyék-
szerek**, valódi és chinai ezüst aszlali dísztárgyak és evő eszközök,
butorok, házi felszerelések, bor és pincze eszközök, tűzifa stb.
folyó évi december hó 29-én és következő napokon délelőtt 9
órákor Pécssett, Káptalan-utczában, az öröktagyó által lakásul birt
házban, nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett el fognak adatni.
Kelt Pécssett, 1884. évi december 18-án.

Bánffay Simon,

kir. közjegyző, birói kiküldött.

Figyelmeztetés.

A napokban ellenünk valami özv. Cser József-é egy
250 frtos váltót megovatoltatott, melyre nézve kijelentjük,
hogy ezen, volamint a még netán forgalomba lévő s nevünk-
kel ellátott minden váltón vagy kötlevélen előforduló nevünk
egész terjedelmében hamisítva lett. Hogy ki a hamis aláírások
készítője és forgalomba hozója, azt egyedőlen csak gyanítjuk,
de bizonyosan nem tudjuk. Ugyanazért minden jőhiszemű ér-
deklődőt ezennel figyelmeztetünk és kérünk, hogy bárki —
még a legszorosabban hozzánk tartózókat sem véve ki — akarna
nevünk felhasználásával hitelhez jutni, azt annál inkább visz-
szautasítani sziveskedjék, mivel mi senki részére váltót vagy
egyéb kötlező okmányt alá nem írunk, sem alá nem írunk
és így ilyen hamisítványokért fizetni sem fogunk.

Kelt Pécssett 1884 december 6-ikán.

Ifj. Némethy József,

ügyvéd és neje
szül. Antal írma.

Kitüntetett:

BÉCS, TRIEST, 1882, KECSKEMÉT, FEHÉRVÁR, WELS.

Egger-fle dijjutalmazott különlegessége k.

Az Egger-féle mellpastilla, általánosan ismert és kitüntetett szer köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen, elannyira, hogy számos bel- és külföldi szaktudós és nemben a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 krajczáros eredeti dobozok Magyarország minden nagyobb gyógyszer-tárában kaphatók.

Gyomorhaj ellen Egger-féle Sodapastillák mindenféle gyomorhajok, emésztéshány, gyomorfájás, bél-tunyáság, görvély, halványosság, ismétlődő főfájás ellen. Ezen pastillák, melyek egy ezen célra készült és szabadalmazott gépen készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lélegzést, — Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Egger zuzmóhnövény ezukorkái (lichenis car-raghen) a leg-finomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési inger csillapító szer. Igen kellemes gyümölcsízűek, különösen óvják a légzési szerveket a száradástól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivatásuknál fogva sokat beszélnek, el nem mulasztanak ezen kitünő ezukorokat használni. Dacára jószágoknak könnyen beszerezhetők, 1 doboz 15 kr.

Ezen különlegességek városunkban eredeti árban kaphatók; Balás Odön gyógyszerész úrnál, Kovács M. gyógyszerész úrnál, Sipőcz István gyógyszerész úrnál és az Irgalmasrend gyógyszer-tárban. 678

Trappista-,
Imperiale-,
Emmenthali-, Groji-,
Strachinó- és Liptai-

S A J T

mindig frissen kapható, ugyszintén
boszniai aszalt szilva
STEINBERGER JAKAB
Füzser és liszt kereskedésében
Nepomuk utca 21-ik szám
a főpostával szemben.

ZSOLNAY IMRE

bútor-raktára Pécssett, árucsarnok (Bazár).

Mindenmesti

diófa, puhafa és vasból készült,

valamint

kárpitozott

bútorok

nagy választékban kaphatók és

jótállás mellett

eladatnak.

931

Alapított 1847-ben, Bécsben és Budapesten 1861 óta.

Az első valódi turhaoldó Hoff János-féle maláta-kivonatu mell-czukorkák kék papírosban vannak.

Minden szenvedő reményre gyula számtalan gyógyulási nyilatkozatok olvasásakor, melyek a Hoff János-féle malátakészítményeknek az egész testszervezetre kiható jótékony, gyógyító befolyását hirdetik. Ugy nehéz betegségekben, mint a betegségek kezdetén kijeleinél haladéktalanul ajánlható, hogy a Hoff János-féle kipróbált, erősítő és gyógyító maláta-készítmények használtassanak.

Hoff János-féle maláta kivonatu egészségi sör.

1 palaezk ára 60 krajczár.

Hoff János-féle koncentrált maláta-kivonatu

1 p. 1.12, kisebb palaezk 70 kr.

Egy millió köszönetnyilvánítás

a Hoff János-féle maláta-készítmények által eszközölt mell- és tüdőbetegségek, sorvadás, gyomor- és emésztési gyengeségek, verszegénység és idegyöngeség gyógyulásért.

Bevezették azok 400 ápoló és gyógyintézetbe; udvari szállítói kinevezések Európa legtöbb uralkodójától, 27.000 elárusító raktár a világ minden részében képzik legteljesebb biztosítékát ahatártalan bizalomnak, melylyel e készítményeket biztos és gyöngök használják.

Hoff János-féle maláta-kivonatu mell-czukorkák 60, 30, 15 és 10 krért, csak kék papírban valódiak.

Hoff János-féle egészségi maláta chokoládé 1/2 kg. I: 2 frt 40 kr., II: 1.60. 1/4 kg. I: 1.30, II: — 90

HOFF JÁNOS urnak,

a valódi maláta - készítmények feltalálójának és egyedüli előállítójának, cs. kir. udvari szállítójának Európa legtöbb fejedelmének stb.

Bécs, Stadt, Graben, Bräunerstrasse 8. sz.

Eger, 1880. november 29.

T. Uram! Ném mell és gyomorfájása az Ön Hoff János-féle maláta kivonatu egészségi sörének használata következtében nagy mértékben javult, miért ismét kérem Önt, küldjön abból nekem utánvétellel 11 palaezket. Tisztelettel

Németh Elemér,
kir. törvénzéki telekkönyvezető Eger.

Kis-Tálya, (Eger mellett) 1883 febr. 15

T. Uram! Az elfogyott Hoff János-féle 33 palaezk maláta-kivonatu egészségi sör a legjobb hatással működött, kérem, küldjön ismét 11 palaezket posztutánvétellel. Tisztelettel

Dr. Marán János, lelkész

Hivatalos gyógy-tudósítás.

Cs. kir. tábori kórház-igazgatóság Schlesvig. A Hoff János-féle maláta-kivonatu egészségi sör minden megfigyelt esetben szivesen fogadott, tápláló és erősítő hatást tartalmazó italnak bizonyult, különösen az altesti szervezet erényét működése esetében, ifjult hurutnál, vagy gyomornedv vesztésénél és lesoványodásnál.

Pirz, biztos. Geyersfeld, major. Dr. Mayer, ezredorvos.

Fő-raktár:

Pécssett: Sipőcz István, Spitzer Sándor, Eiser János.
— Benyhádon: Kramolini József gyógyszer-tárában. — Baján: Michits István. — Battszék: Mayer Gusztáv. — Barcon: Fried Fiverek. — Dombovaron: Ritter János. — Eszéken: F. S. Thürner Fia, J. C. (előbb Dienes gyógyszer-tára.) — Mohácson: Prezmayer. — Kaposvárrott: Lajpezig Antal, Babochay K. gyógyszer-tárában. — Siklóson: Szalay Antal gyógyszer-tárában. — Szigetvárrott: Salamon Gyula gyógyszer-tárában. — Szegárdon: Hahn Adolf. — Villányban: Worlicsek & Warga.

60 magas kitüntetés.

Első magyar nemzetközi szabadalmi iroda

Budapest, Kigyo-utca I. s. zm.

A világnak ezen legelsőbb szabadalmi irodája elvállalja szabadalmak kieszközlését a föld bármely államában, kezességét vállal úgy a bel- mint a külföldi szabadalmaknak gyors és pontos kézhezjuttatásáért, elvállalja továbbá szabadalmoknak és esetleg még nem szabadalmazott találmányok a bel- és külföldön való értékesítését, védjegyek kieszközlését, kiállítók képviselőtét az 1885. országos kiállításon.

Ajánlja továbbá Remington-féle amerikai író-gépeit, az újkornak ezen legbámulatosabb találmányát; a rajta eszközölt írás bármely nyomtatványval versenyez; a munkát a reudes írásnál négyszerre rövidebb idő alatt végzi. Egy teljesen felszerelt író-gép ára 285 forint.

Távíratí czim: Szabadalmi Iroda Budapest.

KARÁCSONYFA

1884. december 24-én.

A SZEGÉNYEKÉRT.

— Hugo Viktor. —

Föld szerencsései, örültök gazdagok:
Megjött a tél, telik vendéggel házatok,
Száz láng csillog, tükröz ezer sugárt lövel,
Táncz, élvezet s öröm vigadók homlokán
Ez minden gondotok e tündér éjszakán,
A mit szem, ajk kíván, mohón lesíték el.

S ha órát, perczeket üt az arany harang,
Mi máskor oly komor, ma dal, zene e hang —
Oh gondolatok-e, hogy éhség, gyötremelem
Úz ott kiűn egy szegényt, ki az uton halad
S megáll, lát tánczó, hevült alakokat,
Hogy reng belé a báterem.

Oh gondolatok-e, egy atya áll amott,
Hideg van, fá a hó — s ő munkát nem kapott,
És szól: „Ez egynek itt mily pazar öröme,
Bőséges lakomán zajong barátsereg,
Szemébe — boldog ő! — mosolygnak gyermekek,
Enyéim játszanak — s nincs falat kenyerek.“

Ti ünnepeltek, ő — lelkében háborog:
Van tüzhelye, de láng ott sohasem lobog,
A kicsik éhesek, rongyokban az anya.
És az öregszülő zsupszalma tetején
Nyújtózik szótalan, elég hideg szegény,
Hogy befogadja sir fagyja.

Isten fokok szerint osztá a javakat:
Az egyik roskadoz az életsúly alatt,
Jólét lakomáján nem mind kapunk helyet,
Igaztalan a sors, úgy látjuk ideleln,
Rendelkezik velünk törvénye ridegen:
Ti „sóvárogjatok“, ti meg „örüljetekek“,

Ez zsarnok gondolat, keserű és komor,
A szív mélyén emészt, dül, szakgat a nyomor.
Jólét fia! akit elaltat a gyönyör,
Ne a nyomor legyen, mi a bő javakat
Kezdeből kivégez, ha szeme rajt' akad,
De a szeretet, a könyör!

Bélcány, oh szeretet! kit a szegény imád,
Ha sorsa mostoha, benned talál anyát,
Roskadót támogatsz, típrókat felemelsz,
S ha kell, egészen is feláldozod magad,
Az ösvényt követed, mit a Martyr mutat:
„Egyetek, igyatok, a testem s vérem ez!“

Oh adakozzatok! Ima az adomány.
Jaj! hogyha hasztalan nyujtják fagyos, sovány
Kis karjaik, morzsát könyörgő gyermekek,
Ha agg nyög falatért a hideg küszöbön
S meghallgatatlanul ott térdel a kövön —
Az Ur elfordul tőletek!

Oh adjatok! Hogy a családok istene
Nézzen fiaitok- s leányitokra le;
Hogy mézzel áldja meg dúsan szőlőtöket;
Gabnátok áldja meg, legyen bő aratás;
Hogy jobbak legyetek; hogy angyallátomás
Lebegjen álmatok felett.

Oh adjatok! A nap eljő, midőn a föld
Nem lesz tovább honunk, a mennyországba fönt
Kalauztok az leszen, hogy könyörültetek.
Oh adjatok! Hogy azt, kit tépnek viharok,
Ki sir, míg az öröm tanyája házatok,
Ne bántsák oly irigy, kaján kísértetek.

Oh adjatok! Hogy az égben szeressenek,
Hajtsen fejet a bűn, említve nevetek,
Hogy békelak legyen, testvértanya e föld,
S ha majd az óra üt, s égben számolni kell,
Egy hathatós ima, mit koldus küld fel,
Várjon reátok odafönt!

Egy szegény ember karácsonyestéje.

Jól emlékszem még arra a karácsony estére. A gyermek-szoba asztalán már égtek a zöld fenyőfára akasztott gyertyák, szülőim pedig gyönyörködve néztek végig az ujjongó, mosolygó gyermekseregen. A kis testvérek nem győztek betelni játékaikkal, mindenik megtalálta a karácsonyfa alatt azt, a mi után leginkább sóvárgott.

Én az ablak előtt álltam s a vidám gyermekcsoportról kitekinték a csendes téli tájba. Szép, csillagos, hideg est volt, valóságos fehér karácsony. A lombtalan fákon, mintha apró tört cukorral lettek volna behintve, csillogott a zuzmara, a keményre fagyott földet pedig csikorgó hó borította.

A mint így végigsiklott tekintetem a havas fedelű házak során, melyeknek ünnepiesen megvilágított ablakai azt hirdették, hogy itt mindenki boldog, eszembe jutott a jó Kövesdi bácsi, az én egykori kedves mesterem, a ki elszigetelt magányában bizonyosan ma is egyedül, örömtelenül tölti az estét.

Miért, miért sem, magam sem tudnám megmondani, de leküzdhetetlen vágyat éreztem, hogy őt felkeressem. Szerette, ha tanítványai hálával gondoltak reá s ezért felakartam őt vildítani látogatásommal, hogy legalább ma ne érezze annyira nyomasztó egyedüliséget. A prémes bundát magamra öltve, ott hagytam a vidám gyermekcsoportot s észrevétlenül surrantam ki az ajtón.

Nem kellett messze mennem. — A szerény házacská, melyben lakott, egy közeli félreeső utcában állt. A fukar szavú, magános embert rajtam kívül alig keresé fel valaki benne, nem méltatták valami különös figyelemre. — Jelentéktelen, szegény ember létere sohasem kedvezett neki a szerencse, egész élete küzdelem és hányattatás volt. A művészet ihletével keblében kereste csillagát, kapkodott a reménysugár után, de a hir, jutalom mindig másoknak jutott osztályrészül, az ő alkotásait pedig sohasem koronázta siker. Es hogy vágyott az elismerés után! Egy parányi dicsőségért feledte volna összes küzdelmeit, a hosszú évek nélkülözését. De az idő csak eljárt fölötte, remegő keze már alig bírta biztosan vezetni a vésőt s még soha, egy eszméje sem jutott diadalra.

Az alacsony kapus ház előttem állott, célomnál voltam. A csöndes utca sarkán a betlehemi pásztorok festői csoportja fordult be velem s az ajkaimon felhangzó pásztori ének bűvös varázsszal törte meg az itt honoló némaságot. Mielőtt megnyomtam volna az ajtó kilincsét, el voltam rá készülve, hogy öreg barátom szobáját zordan, hidegen, őt pedig a terített asztalnál, korsó friss víz mellett, busongva találom. — Sokszor panaszlá előttem, hogy a sorsharag még annyi kedvez-

ményben sem részesíté. hogy szerzeményéből életében legalább egyszer, egy vidám estét szerezzek, izletes, meleg vacsora mellé ülhetett volna le asztalához.

Azért is szóltan ámulattal álltam meg a küszöbön, a mint benyitva hozzá, kályhájában vidáman pattogó tűz üdvözölt. Az égő lámpa nyájas világott vetett, de nem az ismert vizes korsóra, hanem a dúsan megrakott asztalra, melynek egyik sarkán felbontott levelek, egy csomó ropogó új bankó, valóságos költői rendetlenségben heverték szanaszét.

Mily más, mily meglepő minden! Az új keretben csupán a mester volt a régi. Egy kis fa-széken ült a kályha közelében, fakó, viseltes ruhájában; homlokán a sütti barázdák és szemében az önmagát emésztő sötét tűz, az eszmék világában élő emberre vallottak.

— Boldog karácsony estét, kedves mester! — szóltam hozzálépve. — Miféle nagy esemény vert hullámot éltének csendes medrében, hisz, amiut látom, bőségszaruját fenékgig ürítette ma itt ki a szerencse. Vidáman pattogó tűz, megrakott asztal, a kies lesem halomban, ez talány előttem s lesem ajkairól a magyarázatot.

Az öreg ember bús mosolylyal nézett végig az asztalára halmozott jókon, azután felém nyújtá szikár kezét, szóltanul ület keblére, míg szeméből egy forró könyesepp gördült le hűszakállára.

— Hogy mit jelent mind ez? — felelé azután töredezett hangon. Nagy, nagy fordulatot, mely itt elszigetelt magányomban ért. Műzsám, mely eddig hűtlen volt hozzám, diadalmasan vonult be a művészet csarnokába! Az ábrándok világából merített eszmék, melyekkel eddig a halhatatlanságot akartam kivívni, mindig eltörpültek véssóm alatt s műveim hidegen hagytak mindenkit. Végre az élethez tértem s egy mosolygó gyermek szobrot készítettem és most ezé lett a siker! Ime itt fekszenek a kitüntető iratok, mint félreismert lángész ünnepeknek bennök; nevemet immár szárnyára vette a hir s az oly rég sóvárgott babér végre itt zöldel elaggott homlokomon! Most pedig nevens fölöttem, öreg barátod fölött. Vég nélküli boldogságomban, hogy hosszu küzdelmeimet végre még is siker koronázta, meg akartam ünnepelni ezt a nagy napot. Örömem pedig tetőpontra hágott, a midőn ma reggel levelet kaptam egy ifjúkori barátom névalírásával. E szegény ember szintén szobrász volt s a sors ép oly mostohán bánt el vele, mint jó magammal; évek óta nem hallottam felőle semmit, végre most a levelet a kórházból intézte hozzám, hol már néhány hét óta, anélkül, hogy hallott volna felőlem, betegén feküdt. Diadalom hire eljutott kórágához is s most rimánkodva kért, hogy ha sulyos betegségeből is nem gyógyalna fel többé, vegyem szárnyaim alá árva kis uno-

káját, kit támasz nélkül hagy vi szza az életben. Rögtön a kórházba siettem. Ott azonban megrököszésemmé azt adták tudtomra, hogy barátom még tegnap meghalt, árva unokája pedig, miután senki sem könyörült rajta, elhagyta a kórházat. Azonnal keresésére indultam és sötétig barangoltam az utcákon, de nem találtam meg sehol. Ime most előttem a terített asztal, rajta az alma, a kalács, a peccsenye, a bor, ez az első jó vacsora, mely végre szerzeményemből telt ki; örültem e karácsony-estnek, mint a gyermek, most pedig nem bírok elkölteni egy falatot, sem meginni egy kortyot. Itt ülök buslakodva, egyedül, a meleg szobában jobban fázom, mint mikor munkámnál a hidegben megdermedt a kezem, az izes falat mellett jobban éhezem, mint mikor száraz kenyér feküdt előttem. A nélkülözést, szegénységet elviseltem panaszlatlan, de a boldogságot nem bírom el osztozó társ nélkül! Az ünnepi vacsora nem csábít addig, amíg a védelmemre szorult gyermek elhagyatva bolyong, nekem pedig a dus asztal mellett senkim, még egy madárkám sincs, mely felszedegesse a morzsákat mellőlem.

Az agg művész elhallgatott s egy pillanatra kínos esönd állott be közöttünk. Nem tudom mit adtam volna érte, ha most egy parányi élő lény lett volna birtokomban, melyet oda ajándékozhattam volna neki, hogy legyen valakije, a kit dus asztaláról részesíthessen. Mig én így révedeztem, ő pedig hallgatott, egyszerre valami halk koppanás érinté az ablakot.

— Mester, — szóltam meg, hogy megtörjem a csendet — odakinn van valaki. Nem hallotta a koppanást?

— Dehogy — felelt ő gondolatokba merülve — tán szél kerekedett s ez rázza meg az ablakokat.

— Nem, — mondtam, mintegy benső sugallatt folytán az ablakhoz lépve — ott van valaki, a zörgést újra hallom — és — oh, hiszen ez gyermek sirás!

Fájdalmas, elfojtott nyöszörgés hallatszott kívülről s egy félénk, de erősebb koppanás az ablakon.

Felragadtam kalapomat, kisettem az utcára. Az alacsony ablak mellett egy didergő kis gyermek térdelt a hóban, vékony, szakadozott ruhácska fedte tagjait.

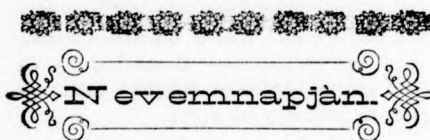
Oda léptem mellé s gyengéden szólítam meg.

Angyal arcu, kék szemű leányka volt, a hidegtől remegve, görcsösen ragadta meg felé nyújtott kezemet.

Gyors kérdéseimre azt rebege, hogy Berthának hívják, nagyatyját, ki szobrász volt, ma kísérték ki a temetőbe, ő pedig egész nap egy jó bácsinak házat kereste, a kiről azt mondta nagyatyja, hogy ezután gyámola lesz. A sikertelen keresésben végre félve, fázza, éhesen, a sötétben, itt roskadt össze ez ablak alatt, kinjárt nem bírva tovább hordozni.

Minden vérem szívem felé tódult s tekintetemmel a mennybolton azt a láthatatlan szemet kerestem, a mely lelkünkben olvas s oly bölcsen intézi sorsunkat. Káromra vettem a didergő gyermeket s bevitettem a busongó meseterhez, elmondva neki, hogy a ki nélkül nem tudta boldogan tölteni ünnepei estéjét, az elhagyott leánya kime itt van, a gondviselés küszöbéhez vezérelte.

Sok karácsonyt láttam az óta; sok elhagyatott és árva nyert a hangosan hirdetett részvét utján istápot, gyámat, menhelyet; de magasztosabbat, szebbet és emberiebbet nem, mint midőn az agg művész az úvát sajátjául keblére szorítá, vele kenyerét, boldogságát megosztotta.

Fekete karácsony — sár van utcahosszat; Jó, legalább a sors egy lelket sem hozhat, Pedig nevénapja, vagy másoda volna, De ily magamféle elhagyott szegényre Széles e világon de ki is gondolna.

Megeredt az eső, verdesi ablakom; Lassu suhogását egyedül hallgatom S mint ablaküvegre permetező cseppek: Szállnak gondolatim kéjzetem szárnyain Szomoru lakához szegény jó öregnek.

Mit csinálz te mostan kedves, drága apám? Ugy-e most neked is ünneped volna t'n? S tán te is ott állasz kicsiny ablakodnál, Barna kenyeredet könnyes szemmel eszed S tündööl, hogy: „szegény fiam most mit csinál?”

Ne busulj, ne bánkódj, nem tart soká ez így — Az isten szebb napot mi ránk is csak derít S értem öntött könnyed öröm gyöngye leszen. Egyszer — csak az isten engem megsegítsen, Életem derűje tied lesz egészen.

Hát te hugom, a kit az otthoni tűznek Enyhe melegétől oly hamar elűztek Kegyetlen karjai a szeszélyes sorsnak, Mit csinálz te mostan idegen hajlokban? Érzed, ugy-e, sulyát te is a nyomornak?

Tedd össze kezedet s imádkozzál szépen: „Mi Atyánk, ki lakol odafenn az égben, Tekints le kegyesen a szegény árvára” — Könnyebbül majd szived s ingatlanul hiszed: Hogy „a szenvedőké a mennyek országa.”

Szeretszálllyal sodort bennünket az élet S az édes otthon is azóta mivé lett? Oda édes anyánk künn a temetőben S fehérülő hajjal, küzdve kórral, bajjal, Jó atyánk napja is immár lemenőben.

De ilyen az élet — egynek a menny napja — Másnak gyöngye fényét nécs alig juttatja. Tavasz az egyiknek — komor tél a másik — De minek a panasz, hiszen a vég csak az: Itt is, ott is tele az elhervadásnak.

Fekete karácsony — én meg itt egymagam; Senki se jön, pedig ma nevénapja van. No majd jobbra fordul a szekerem rudja, Ha lesz házam, telkem, feleségem lelkem . . . De hogy mikor? — azt csak a jó Isten tudja.

BALOG ISTVÁN

Az édes anya.

Ködös novemberi est volt. Fényes butor-zatu ebédelőben, a vidáman pattogó kandalló mellett, bájos ifju hölgy ült egyedül. Arczát kezére támasztva, csillogó barna szemével me-rengve nézett az izzó zsarátnokba, mely bővös viszfényt vetett karszékeknek meggysszin-bárony támláján nyugvó éjszótét hajára; vonásain oly gyermekes szende kifejezés ült, hogy ha nem tündöklék ujján a karikagyűrű, azt kéne hinni, élte tavaszát élő ifju leánya, nem pedig a leg-boldogabb asszony, kit férje karjain hordoz s a ki dugszagdagságban, fényben, pompában, már teljes három év óta éli a házáséletnek „mézes korszakát.”

A szoba hallgatag csöndét a falon függő díszes faragványu óra ütése szakította félbe, az ifju hölgy a neszre felocsudott álmodozásából s keresőleg nézett maga körül.

— Már hét óra — szólott magában, mi-közben felemelkedék helyéről — és Miksa még sincs itt, ő, ki mindig oly pontos; nem értem, mért késik most?

Várákozva tekintete a mellékszoba csukott ajtajára, nehányszor végig ment a puha szőnye-gen, gondosan vonta össze az ablak előtt a nehéz rojtos függőnyt, oda lépett a megterített asztalhoz s a kis ezüst fogóval czukrot tett a teás csészékbe, feljebb huzta a tejuvegü lámpa csavarát, hogy báygyadt világa helyett erősebb fényt vessen maga körül; de a kerestet foglal-kozás daczára unalmas volt a várákozás, férje pedig még mindig késétt.

— Ez különös — mondá végre türelmet-lenséggel, miközben finom iveztü szemöldé daczos redőkre huzódott össze — kíváncsi va-gyok reá, mily fontos ok tartja vissza szobájá-ban, hogy rólam eledelkezik s megvárákoztat.

Gyors heves léptekkel folytatta járkálását, ruhájának lábái köré csavarodó uszályát indu-latosan dobta hátra, üde piros ajkaid idegesen szorította össze, mig imént oly szende, álmata-g kifejezésü szemében egy boszús köny tündökölt.

E perczben megnyílt a szomszéd szoba szárnyajtaja s férjének méltóságteles férfias alakja állott a küszöbön.

— Bocsás meg kedves Amandám, — szólott az feléje sietve, miközben szeretetteljes gyengédséggel szorítá meg fehér kis kezét — hogy ily sokáig késétem, de ha elmondom elma-radásom okát, tudom, érző szived örömmel adja meg számomra a bocsánatot.

Amanda azonban nehezteléssel tekintett férje arczába s alig viszonozta annak kézzsori-tását, szótlannul lépett az asztalhoz s elkészíté számára a teát.

Mindenek előtt egy eseményt kell előtéd elbeszélnem kedvesem, mely e nyáron történt birtokunkon s melylyel mindeddig adósod ma-radtam, — szólalt meg Miksa, helyet foglalva. — Néhány hó előtt egy erdőkerülöm ismeretlen okból agyonlőtte magát. Iszákos, rakonczátlan ember volt s nem hagyott maga után nagy úrt; de özvegyére s három nevetlen árvájára nézve mégis pótolhatlan volt a kenyérkereső-el-vesztése. Az asszony kétségbeesetten keresett fel engem, keserü szemrehányásokkal jillette öngyilkos férjét, a ki őt apró gyermekeivel egyedül hagyta az inség martalékául, végül arra kért, segélyezzem őt gyermekeinek fel-nevelésében, mert ő azokat önérejből eltartani

nem képes; azon esetre pedig, ha megtagadom kérését, fenyegetésben tört ki, hogy ugy a maga, mint gyermekei életét elveszti.

Ez asszonyt szivtelen rideg lelkü anyának ismertem fel s elhatároztam, hogy a szájalomra méltó árvákat nem hagyom el. Azóta minden követ megmozgattam érdekükben s a két idős-bet sikerült is egy árvaházban elhelyeznem csupán a legifjabbik fiucsáknak kellett volna anyja védő szárnyai alatt maradni.

Képzeld azonban megbotránkozásomat, a a mint épen az imént, midőn már indulóban, valék hozzád, szobámba ront gyermekével a ri-deg anya és szárazon kinyilatkoztatja előttem, hogy vegyem el róla még a megmaradt terhet is, mert annak gondviselésé őt élelmének meg-keresésében gátolja; vonakodásom esetére pedig ismét azzal fenyegetett, hogy a gyermeket a csikorgó télben kiteszi az országútra. Nos, mit szólj egy ilyen édes anyához Amandám! Én a te szellemedben véltem cselekedni, a midőn nélkü ajtót mutattam neki, az elhagyatott fi-uoskát pedig magamhoz vontam s miután a mi tűzhelyünket még ugy sem élénkíti a vidám gyermekkaczaj, a kis árvát örökre fogadtam fiuk gyauánt.

— Mit hallok — szólott most Amanda lángba borult arczczal pattanva fel helyéről — te ez idegen, alacsony származásu s rossz er-kölcsü szülők gyermekét sajátunknak fogadtad? Egy ilyen aljas körben született gyermek ne-vezzen bennünket szülőinek, ennek legyen én anyja? megoszszzam vele asztalunkat? örköd-jem felette? Tudd meg Miksa, hogy ez nem fog megtörténni, ebbe bele nem egyezem soha!

— De Amandám, mi lelt téged, mi adta ajkaidra e szokatlan szenvedélyes kifakadást? — szólott Miksa engesztelőleg lépve nefejébe. Te a megtestesült szivjóságot, a ki eddig ked-ve mért minden csekélységet megtettél, épen e nemes óhajomnak szegülnél ellene? Ez nem lehet komoly akaratom.

— De sőt megmásíthatatlan szándékom — viszonzá Amanda. Én boldog valék eddig, mig csupán ketten voltunk egymásra utalva s zavartalanul éltünk szerelmünknek. Házi tűz-helyünket én csak ilyen zajtalanul, ilyen bé-késen szeretem; semmi idegen elemet, mely az egyöntetűséget zavarná, meg nem tűrök körömben, szóval szerezd be árvadat, a hívá akarod, de itt egy perczig sem fog időzni.

A mig Miksa úvekvő bámulattal szem-élte Amandájának kihevült arczat, villámokat szóró tekintetét, csöndesen nyílt meg az ajtó s a komorna által szelid erőszakkal betusz-kolva egy félnék, remegő fiucska állt meg a küszöbön. Csinosan megmosdatott, kifésült ar-czából szeliden mosolygott beszédes szemé, vonzó, gyermekes vonásából a megtestesült ártatlanság szólott, mig vállára omló szőke fürtei szeráfi kinézését kölcsönöztek lényének.

Amanda látására egy pillanatra megdöb-bent. E bájos gyermek nem viselte képén szülőinek vad erkölcsseit s vétek lett volna őt sorsára bízni, vagy romlatlan, fogékony szívét a hidegen nyujtott kegyelem-kenyérrrel elke-seríteni.

Miksa várákozásteljesen nézett neje-re, ez azonban szó nélkül fordult el a gyermektől s kimért büszkeséggel mondá:

— Reményem Miksa, hogy a választás nem lesz előtéd nehéz köztem s e jövővény között; mert ha csakugyan szándékoznál ma-radsz s e gyermeket megtartod házunkban,

ugy szíjjel tépted a köztünk fennálló egyetértést, válaszfalat állítasz közénk s akkor te élj az ő körében, én pedig szobáimmba zárkózom.

— Amanda — szólott most Miksa sápadzó arccal, mi közben hangja remegett a benső felindulástól — te beszélsz így hozzám, az én szeretet nóm, ki szívem bálványá válál mind ez óráig? Álom-e vagy való a jelenés, melyet most átélek? Te, a kinek mindenben egyenlően kellene éreznie velem, egy emberbaráti jó tett miatt itélsz el, e miatt tépd ki szivedből képemet; sőt az el különítet életéről, tehát a válásról beszélsz? Amanda! Mielőtt a végzeteljes szót kimondod, tedd kezedet szivedre és kérdezd meg attól, hogy ha e semmiért így át tud alakulni, szeretett-e csakugyan?

— Mit sem kérdezek, — felelé indulatosan Amanda, holló fürteit, miként egy nőstény oroszlán serényét, megrázva — e gyermek távozzék körünkől, akkor ismét olyan lesz minden, mintha mi sem történt volna.

— Jól van tehát — mondá végre Miksa, alig fékezhetve haragját. — Az imént irtózáttal fordultam el amaz elkeseredett, nyomorult anyától, a ki mindenütt jobban vélte gyermekeit elhelyezve, mint saját magánál; de most már látom, hogy nálánál még ridegebb lelkek is vannak s én az olyan nőnek, kinek nincsen szíve, e gyermekeiket elébe helyezem. Jó éjszakát Amanda, a kis árvabárámban marad és én atyja leszek — . . .

Miksa egyenesen az ajtó felé indult s kezébe véve a mitsém sejtő gyermek kezét, a nélkül, hogy egy tekintetet vetett volna vissza, távozott a szobából. Amanda egyedül maradt. Arczán még mindig a felindulás leve lángolt s a harag tüzeiben égő tekintetét az ajtóról, mely távozó férje mögött bezárult, ismét a kandalló hamvadó zsarátnokába helyeszté.

Elkeseredése, fájdalma nem ismert határt; ő, ki eddig férjének mindene volt, most e jövővénnyel gyermekkel oszsa meg annak szeretetét! Érzé, hogy erre nem képes. Osztatlanul, egyedül akarta birni annak szívét s ha az határozatánál marad és a jött-ment . . . fiut nem távolítja el házából, ám történjék meg az, a mi különben soha sem következett volna be közöttük — a végelválás.

II.

E naptól kezdve a szerető, boldog házaspár nem élte többé a házasetletnek mézes korszakát. A fogadott gyermek csakugyan egy zord válaszfalat képezett közöttük; a játsszi vidám csevegésnek, a derült napoknak egyszerre végük lett. Amanda szobáiba zárkozott s férjével szemben hallgatag, mogorva maradt. Miksa kinos napokat élt. Százszor megbánta, hogy a gyermeket Amanda ellenzésére házába fogadta, ennek elhidegülése elviselhetetlen volt előtte s a szegény gyermek jelenléte most már kinnossá vált rá nézve is; de tekintélye föntartása végett kimondott szavának ura maradt.

A meghasonlott pár között egyedül bajuknak okozója, a kis fiu volt vidám és boldog; anyját, kinek ajkairól a szeretet szavait vajmi ritkán hallotta, hamar elfelejtette, a szép ruhácskák, melyeket kapott, a diszes lakház, melyet kénye-keelve szent szalagálhatott be, egész új világba helyezték. Jóltevő iránt, mintha gyermeklelkével érezte volna,

mily nagy hálával tartozik nekik, merő alázat volt s kivált a „nagyságos asszony“-on valódi imádatát csüggyött. Ha az néha himzésével az ebédlő ablakában ült, néstelenül sompolygott egy szögletbe s a szép asszonynak hideg, halvány arczába nézve, mohón leste a pillanatot, mikor ejti az le a földre ollóját, vagy a tarka gombolyagot, melyet ő egy evetke fűrgeségével ragadott fel s gyönyörteljes mosolylyal nyujtotta át az urhölgynék; boldog volt, ha annak csak lopva érinthette is ruhája szélét.

Amandát azonban gyerme! es ragaszkodása nem hatotta meg, közönyös volt iránta, férjével szemben pedig, a ki mindent megkísérelt, hogy szíve jégkérget megtörje és kibékítse, zárkózott, engesztelhetetlen maradt.

E természetellenes viszony azonban, a mily nyomasztó volt Miksára nézve, őt is egész betegé tette. Arczáról eítüntek az üde rózsák, sápadt lett, szemének eleven tüze megtört s ha néha szótlanul néztek egymásra, tekinteteikből kiolvasták a kölcsönös szenvedést s e kinos állapotnak tarthatatlanságát.

A szegény kis gyermek gazdag háztartásukban nem szült semmi alkalmatlanságot. — Amanda hetek alatt hozzá szokott látásához s beismerte, hogy annak ezentul is elég lesz asztaluk morzsája s e mellett semmi egyébre nincs szüksége, mint néha szeméből egy barátságos tekintet; de most már a komoly összeütkezés és a hosszú vizsály után a békülés utja nehéz volt.

Miksa, hogy lelki fájdalmát eltompítsa, a munka karjai közé vetette magát; ha pedig néha Amanda körében időzött, akkor szótlan merengéssel nézett a távolba s Amandának ajkán fagyott a beszé, valahányszor férjének szenvedő vonásaiba nézett, melyekből néma szemrehányás szólott feléje.

Boldogtalanságuk egyre nőtt, az idő pedig nyugodtan haladt előre, mit sem törődve az ő szívügyükkel. A téli fagy felengedett, a lombtalan fák uj rügyet hajtottak s a pázsitnak gyenge zöldje közül kezdé felütni fejcskékét a kikeletnek első hirnőke, a szende kis ibolya. Amanda lelkét a télpelődés egészen megtörte, az előtt boldogságtól repeső szívvel üdvözölte férje oldalán az ébredő tavaszt, most pedig könyben uszó szemmel egyedül barangolta be a ligetet, mezőt; büszke lelke az engedelmes megtérésre képtelen volt s ezért elhatározta, hogy e viszonyoknak, melyben nem állhat be többé a javulás, véget vet, elhagyja férje házáat, ezzel téve meg az első lépést a visszavonhatatlan válás felé.

A végzetes nap, melyen titokban, bucsutlanul, akarta elhagyni a házáat, melyben élte nek legboldogabb korszakát töltötte, mely anyni szép emlékü óráit, férje nemes szeretetének anyni jelét zárta magába, bekövetkezett. Amanda lelkén, ez örök válásra gondolva, leküzdhetetlen előrzékenyülés vett rajta erőt. Férje panaszló tekintetén kezdve, minden tárgy, mit eddig megszokott, mi kedvessé vált előtte, marasztalni látszék; csicsérgő madárkája, a kert zsendülő bokrain minden parányi fakadó bimbócska, szólott, beszélt lelkéhez. Végre, hogy borongó kedélyét felderítse, határozatához erőt gyűjtőn, felnyergeltette hátsaripáját s a kanyorlást tett a szabadba.

Lova kantárszárát elbocsátva, annak tetzésére bizta az utat, míg ő révedezve nyugtatta tekintetét a vidéken, gondolatokba me-

rülten, messze hagyta már el házáat, a midőn álmadozásából felocsudott, a szomszédos kis falu terület el előtte.

Az országot szélén egy öreg akácza állott, e fánál megállítá lovát s leszállott róla; míg az a friss, apró fűben legelészni kezdett, addig ő egy sétat akart tenni a falun végig s megindult annak hátsóra felé. A mint lovagostórával szórakozottan csapkodva a mesgye szélén álló kórkat előre haladt, egyszerre csak figyelve állott meg, egy szalmafedelű kis ház előtt. A házikónak ablakai nyitva állottak, a szoba bensejében lévő asztalon, az alkonyodó nap biborsugarai által előntve, egy éles körvonalu tárgy feküdt, szegényes fehér lepedővel letakarva; az asztal sarkánál két gyászos arczifejezésű parasztasszony állott, kislirt szemmel tekintve a lepelre.

— Nem szenvedett soká, — szólalt meg fájdalmas hangon az egyik — arca nem változott meg semmit, most is oly édesen alszik, miként egy kis méhe. — Csakugyan — viszonzá könytől fátyolozott hangon a másik — ugy alszik, mint egy kis angyal.

— Oh nem is mondhatom, vevé fel zokogva a szót az előbb beszélő asszony — mily fájdalmas reánk nézve e kis leányka halála. Szegény emberek vagyunk, napszámba járva, küzdelemmel keressük a mindennapi kenyeret, oh pedig nem is volt saját gyermekünk, még nálunknál is nyomorultabb embertől vettük örökbe; de oly jó volt, oly engedelmes, hálás szelid, hogy magunkét sem szerethettük volna jobban. Mikor az apjukom estünként az erdei munkáról haza jött, ő rendesen eléje ment a falu végeig, ott várta be jöttét; a mint azután hazaérkeztek, itt ben a házában nem találta ellyét a fáradt embernek, válláról lesegíté a tarisznyát, széket nyujtott neki s megtöltötte pipáját. Utánam pedig a nyári nagy melegekbe, a legtávolibb földre is kijött, kis kőtenyében hűsítő magvast hozott a rétről, hogy enyhítem vele szomjamat, ugy fáj érte a szívem, nem tudom, hogy viselem el elvesztését.

A szegény asszony sirva borult le a kis tetemre s a résztvevő szomszédnő szeméből is sűrűn omlottak a könnyek.

Amanda az egész beszélgetés alatt lebilincselve állott helyén, szemét merően függesztve a kis ház ablakára, azután egyszerre visszafordult, megragadta lova kantárszárát s felülve a nyeregbe, villámgyorsan vágatott előre, haza felé . . .

Miksa épen gondolatokba mélyedten ült szobájában. A megbolnolt házi béke, a lelki évődés őt is betegé tették, égő fejét tenyerébe hajtva, a módon töprengett, miként engesztelje ki Amandáját, kinek magaviselete csupán kiesinyes szeszélyen alapszik, anélkül hogy férfiúi önbeszérete csorbát szenvedjen alatta.

A hevesen feltárult ajtó megakasztá gondolatmenetét.

A lovagostort még mindig tartva, sebesen hullámzó kebellet s a kis fogadott fiuval karján, Amanda állott előtte.

Miksa balmul meglepetéssel kelt fel helyéről, alig mert szeméinek hinnii.

— Miksa bocsáss meg — szólott Amanda — nem bírom tovább így viselni az életet. Ez első meghasonlás végzetessé vált volna reánk nézve, ha a gondviselés még idejében nem tanít meg reá, hogy ismerjem be hibámat s nem jelöli ki előttem az utat, melyen haladnom kell, hogy bocsánatotat megnyerhessem.

Mikszát túlaradó érzelmei nem engedték szóhoz jutni, hevesen ölelé dobogó szívére utjonnan megtalált Amandáját, a ki elbeszélte előtte az imént látott megható jelenetet s a békülésnek csókját nyomta annak ajkaira . . .

Hosszú idő óta először világitotta meg ismét a lámpa a két házastárs boldogságtól sugárzó arczát. A letűnt zaklatott hónapok nyoma ott ült ugyan még mindkettőjük homlokán, de ők ezzel most már mitsem törődtek, csakhogy a régi szeretettel nyugodott ismét kezök egymáséban. A kis fiu pedig repeső szívvél ült ott egy zsámolyon a szép asszony lábainál. Kis kacsóit remegve fonta annak térde köré, míg ez nyájasan simogatva fűrtéit, fülébe szagta hogy a naptól kezdve „édes anyának“ szabad őt szállítania.

ORION.

Mese.

Midőn Othilda hercegnő született, csak úgy csodálkozott, ámult-bámult környezeté. Hogy is ne csodálkozott volna, mikor Othilda a legkedvesebb kis baba volt, amilyent csak képzélni lehet, hogyné ámult-bámult volna, mikor a kis hercegnő alig volt akkora, mint egy más, ma született babának az ökle. Mikor belefektették kis bölcsőjébe, mely nem volt nagyobb, mint a tenyeresem, úgy nézett ki, mint egy kis piczi madár a fészekben. A király és királyné nem győzték eleget nézni kis rózsaszín lábszárait, czombjait, melyek egy babaharisnyaiba kényelmesen elfértek, arczát, melyet egy százszorszép szirmai is egészen befedtek.

Csodálkozásuk aztán lassankint aggodássá változott.

Nagyon bántotta őket, hogy leányuk olyan icziny picziny, királyi felségük előtt elviselhetetlennek tűnt fel a gondolat, hogy ők egy törpének adtak életet, de mégis biztak, reménykedtek, hogy kis leánykájuk majd csak megnő anélkül, hogy takarosságából valamit vesztené. De jaj! ez a reményük csak hamar csalóknak bizonyult. Othilda oly szép, oly takaros maradt ugyan, hogy már szebbet, takarosabbat képzélni sem lehet, de oly lassan nőtt, hogy öt éves korában nem volt nagyobb, mint egy kis fűszál, úgy, hogy mikor a királyi kertben játszott, lábujjhegyre kellett pipiskedni, hogy egy ibolyába belekandikálhasson.

Hires, nevezetes orvosokat hozott a király s fele országát ígérte annak, ki csak néhány hüvelykkel magasabbra tudja növesztetni Othildát. Ezek tanakodtak, czivakodtak, karjaikat mellükön összefonták, majd pápaszemeiket törülgették, orvosságokat találtak, melyeket Othildának meg kellett inni, csoda kenőcsöket, mikkel reggel este be kellett kenni. Mindez csak sápadtabbá tette a kis hercegnőt, de tovább is csak olyan csudaszép kis törpe maradt, mint azelőtt, úgy hogy mikor a királynénak kis ölébével játszott, le se kellett ahoz hajolni.

A király és királyné aztán a tündérekhez fordultak, kikkel mindig jóviszonyban voltak. El is jöttek a tündérek, egyik aranyos ruhában gyémántos fodrokkal, másik kristálykocsiban, melyet négy aranyos csójtáros cse-rebogár húzott, megmásik kényelmesebbnek

hitte egyszerűen az ablakon, vagy a kéményen repülni be paradicsommadár, vagy kékszárnyú fecske képében, de mire a terembe értek, mind csupa brokát ruhás szép dámmakká változtak. Egyik is másik is gyűrűjével érintette Othildát, ölébe vette, nem volt az nehezebb egy pacsirtánál, megcsókolták, fejére lehettek, homlokát czírogatták, csodaszavakat susogva.

A tündérek búbája mégse ment többre, mint az orvosok tudománya; tizenhat éves korában Othilda még mindig oly kicsiny volt, hogy mikor egy reggel a parkban futkározott, egyszer csak fogva maradt egy törbenn, melyet a fű közé fölemüllett fogni tett valaki.

Az udvaroncok, kiknek érdekükben állott jókedvben tartani a királyt — mert ha a királynak jó kedve van, nekik sincs rossz dolguk — mindent elkövettek, hogy csak vigasztalják a királyi párt.

Szélitiben mondogatták, hogy nincs neveségebb a világon, mint a magas termet. A nagy test, jól felfogva a dolgot, nem egyéb, mint valóságos idomtalanság. Ha rajtuk állana, nem szeretnének egy fél lábnál magasabbak lenni, de a természet e különös szerencsében csak a királyi vért részesíti! Mikor egy egy nagy parasztot az ablak alatt elmenni láttak, az oldalukat fogták, úgy ki-nevették. Az udvarhölgyek, hogy a hercegnő kicsinyisége mellettük ne legyen olyan fel-tűnő, mind leszedték a czipő sarkait, pedig kint a világban magas sarku czipő volt a divat, a kamarások pedig divatba hozták, hogy nem is közeledtek másképp a trónhoz mint térdenállva, csakhogy annál kisebbeknek látszassanak. Mindez elms hizelgés azonban csak ideig óráig feledteté a királyi párral a nagy bajt, s mihelyt magukban maradtak, könyekbe lábadt szemekkel nézték a kis Othildát, szánakozva emelvén őt magukhoz, hogy megcsókolják, de csak a fél szájjukkal, nehogy elnyeljék s visszafojtva könyeiket, nehogy őt egészen beáztassák.

A mi Othildát illeti, ő bizon nem sokat busult a maga baján, sőt ellenkezőleg nagyon örült, mikor az egész szépséges kicsinyiségét egy gyémántból készült kézi tükörben kaczerán nézegette.

Amin eleinte csaknem kétségbe esünk, utoljára szépen megszokjuk.

A királyi pár is napról napra tűnni érezte szomorúságát s már már megszokták, sőt fel se vették a bajt, ha nem történik valami, mi újra kedvüket szegé!

A nép, mint az már szokás, nagyon szépen találta Othildát s a hírlapok addig viték híret a világ minden részébe, míg a fiatal Marmiton császár egészen szerelmes lett bele s követeket küldött, hogy megkérjék.

Most volt még megakadva a királyi pár. Férjhez adni egy ilyen kis babát, ki nem nagyobb, mint egy bolti baba, még gondolatnak is különös. Ki venne el egy ilyen kis teremtet, kit a völegénynek ugyancsak szemmel kellene tartani, nehogy a lakodalmás menetben elveszítsen. „De hol vagy kedves kis feleségem?“ „Itt vagyok melletted az árnyékban, mit sarkantyú taréja vet.“ Ez rettenetes volna. Hát még ha meghalljuk, mit beszélnek a fiatal Marmiton császárról. Nem volt még soha szebb fejedelem, mint ő, de olyan óriás se volt még soha. Mikor született, bejárták az egész országot, de olyan nagy bölcsőt sehol se találtak, mibe a her-

ceg belefért volna. Kénytelenek voltak a trónterembe vinni s ott a nagy szőnyegre fektetni. Mire három éves lett és fészkeznit járt, le kellett hajlani, hogy a nyárfa tetejéről leszedje a szarkafészket. Az ő szülei is épúgy mint Othildái, kérdeztek orvost, tündért, de mind hiába, a fiu nőtt, nőtt, utoljára olyan nagyra nőtt, hogy mikor egy nagy győzelem után a nép diadalkaput épített, neki le kellett szállni lováról, hogy elmeheessen alatta s még így is úgy beleütötte magát a kapu boltívébe, hogy sisakjának taréja egészen félre fitult.

Othilda szülei kijelentették a követségnek, hogy kivánuak teljes lehetetlenség. De a különben is heves fiatal császár ilyen felelettel semmiképp nem elégedett meg, rá se hallgatott követeire. Hogy Othilda olyan iczi piczi volna, az mind csak ráfogás, haszon-talan mende-monda, mit azért találtak ki, hogy őt rászédjék, felcsufítsák; megrázta sisakját, hogy csak úgy zörgött belé s megin-dult, hogy e gyalázat miatt mindent verbe, tűzbe borítson.

Szavát be is váltotta. Városokat seperé el, vidékeket pusztított végig s a népet kardra hányta, úgy hogy a király és királyné rettegve néztek ki az ablakból s féltek, hogy most mindjárt végük lesz. Siettek tehát a császárt megkérlelni s beleegyeztek, hogy ha már másképp nem lehet, hát csak vegye el Othildát. Különben is biztosak voltak arról, hogy ha a császár meglátja Othildát, maga fog lemondani s szép csendesen vissza megy oda, a honnan jött, anélkül, hogy győzelmének valami hasznát látná. Aztán napot tűztek ki, hogy a jegyesek találkozzanak, de csak a parkban, mert a császár nem egyenesedhetett volna ki a palota plafondja miatt, azt pedig egy győzőtől nem lehet kívánni, hogy ott guggoljon a legyőzött előtt.

— De hát hol a hercegnő — mondá a császár — mikor jön már, hisz én nem látom sehol.

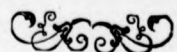
— Nézzen a lába elé — válaszol a király.

Othilda csakugyan ott volt, alig magasabb, mint az utat szegélyző virágok, arany ruhájában, drágakövekbe font hajával oly szép volt, hogy szebbet még gondolni sem lehetett, de inkább egy gyönyörű kis játék volt, mint egy nagyhercegnő, kit az óriás császárnak el kell venni.

Jaj, jaj! kiáltott fel a császár, midőn oda leut a kishercegnőt meglátta. Jaj, jaj! sóhajt a hercegnő, midőn maga előtt látta a férfit, kinél szebbet, nagyobbbat, felszegebbet soha sem álmodott.

Mindakettő könyezni kezdett.

— Felső — mond a király, felségem maga is látja már, hogy leányomat el nem veheti. Azon házasság, a milyen megtisztelő . . . s elállott a szava is bámultában. Hancza elakadt, zemei kerekre nyilak. Leánya szemlátomást nőni kezdett, a császár kisebbedni a szerelem miatt, s amin orvosok tudománya, tündérek iratos balzsama nem tudott segíteni, itt csodát tett az első szerelem. Nemsokára már természetük majdnem egyenlő nagy volt, ajkai egymáshoz értek, mint két róza, mely a szomszéd bokorból összehajlik.

Félelmes történet.

— Ulbach Lajos. —

Néhány napja lehet, hogy egy fiatal ember, egy tanuló, s hogy közelebről is megmondjam egy Garonne megyei jöképű fiu lépett az omnibuszra, mely a Madeleine-től a Bastille-ig visz. Alig haladtak tíz perczig, midőn egy utas száll be, magas termetű, vereses haju, feszes magartású, láthatólag kényelmetlenkedve az új ruhában, mely most van rajta először és a még kínálkozó utolsó üres helyen a tanuló mellé telepedett. Óralánczán fityegő csecsebecsei csak úgy csillogtak, leányát, egy fiatal, komoly szépséget maga elé ültette, hogy benne folyton gyönyörködhessek,

A vadonat új mindenféljű utas, ki 19 éves leányával omnibuszon végzi sétáit, nem nagyon látszott utjával törődni, sőt inkább figyelmesen nézegette uti társait, azoknak arczából olvasni igyekezve, keresve az alkalmat, hogy ismerkedjék.

Miután az omnibusban ülőket végig, meg újra végig nézegette volna, hirtelen szomszédjához fordul s széles, izmos kezeivel térdére üve, így szól:

— Különös, az ön képe nekem nagyon tetszik!

Hiába, ha az ember Garonne megyéből való is, ha akármikép készült is előképzeletében, mikor először Párisba jön, minden különösségre, ez mind nem elég arra, hogy meglepetve ne érezze magát, midőn egy omnibuszba szálló idegen térdére ül s ilyen modorban szólítja meg. Ez bizony egy kissé zavarba ejt.

— Nem értem önt uram — mondá a tanuló, zavart csodalkozással nézve végig a megszólítottot.

— Mondd tehát te kedves kis lányom — szól a csillogó csecsebecsűjű uri ember leányához fordulva — mond te neki, hogy nagyon tetszik nekem, téged talán majd jobban mégért.

A leánya elpirulva hájtá le fejét, esdeklőleg, zavarodottan, miközben a tanuló észre vette, hogy a leánya nagyon csinos kis teremtes,

— Mivel szolgálhatok? mond gyöngédebb hangon szomszédjához fordulva.

— Nagyon jól van, csak arra akarom kérni, szólát az újrúhás ur, hogy holnap este nálam házszenetelő lesz s mihelyt önt megálltam, mindjárt gondoltam, hogy ön is ott lesz. Ó félre velem szemben minden teketóriával, ha ön talán félve nem fog egyedül jönni, ilyen derék fiatal embernek, mint ön, csak hasonló barátai lehetnek. Válasszon ki vagy hatot közülök, mind csupa vig fiukat s hozza el őket hozzám. Ebben tehát meg egyeztünk, nemde? tessék a névjegyem.

A fiatal ember még nagyobb zavarba jön, minden szem rá van szegezve, nevetnek, suttognak az omnibuszban ülők. Csak hogy zavarából meneküljön, nem maradt más mód, mint elfogadni a névjegyet s leszállani. Az omnibuszban az a jó, hogy az ember mindig úgy teheti magát, mintha már megérkezett volna s így bátran daczolhat az olyan társasággal, mely neki nem tetszik.

A mi hősnők is alig várta, hogy az omnibusz megálljon, hanyathomlok rohant kifelé, majd kitörte a nyakát.

Estére a párisi diák negyedbeli társaságában fiatal emberünk elbeszéli, milyen ka-

landon ment ő keresztül s mutatja a névjegyet. mit kapott.

„Már oda elmegyünk!“ „Oda bizony csak nem megyünk.“ Csaknem egy óra hosszúság hánnyák vetették, milyen ostobaság volna elmenni egy olyan meghívóra, mit az ember az omnibuszban kap egy idegentől. De ha az ember valaui bolondságon már tanakodik, ritkaság, hogy azt el ne kövesse.

Vége elhatározták, hogy másnap este elmennek számszerint heten a kapott meghívás estélyi ruhában. Ez a cím pedig nem valami rozszant utcában, valami félreeső zugban volt, hanem Páris legegészsőbb utcaí egyikén. Megnézték a házsámot s ez egy palotaszéri pompás ház kapuja felett pompázott. A modern emberevők is olyan jötmének, kik ugyan kedvükre élnek. Nagyszerű vasrácsozatot át gyönyörű pázsit és homokos utak voltak láthatók.

Fiatal embereink azt hívték, hogy csalódnak s félénken léptek be a rácsos kapun.

Gazdag egyenruhás lakáj bizonyozott nekik, hogy ez az a ház, melyet keresnek s egy fehér márvány perronon át tündérien kivilágított terembe vezette őket, mely a leg-ritkább virágok illatával volt teli.

— „Ez már derék!“ kiáltott fel a gazda, megpillantva omnibuszbeli ismerősét heted magával. „Jól tudtam én, hogy önök el fognak jönni, fiatal emberek nem finyásak, csak hogy itt vannak, innen most már nem szabadulnak egy könnyen. Ez itt anyám, jó öreg asszonyság, kinek egyszer másszor bogarai voltak, ez itt feleségem, kedélyes egy nő, kinek még vannak, ez itt leányom, kinek ezután lesznek — bogarai. Derék egy család, nemde s mi több, nem duzzog, ha mulatságról van szó.“

A család valóban csodálatos egészségnek látszott örvendeni. A nő ékszer szívárványt viselt fejkötőjén, az öreg asszony egy egész konyhakertef, míg a leány egy csepp kis virágot, mely enyhítő tavaszának tulságos élénkségét.

— „Ez elhatározás, mond a gazda, legalább háromszáz meghívót bocsátottam szét s ime önök az első, kik megjöttek. Még csak kilencz óra. Hanem majd eljönnek, eljönnek. Tessék egy kis frissítőt venni magukhoz, úgy várakozunk.

Még keveset voltak ugyan felhevülve, hogy lehütsék magukat, de végre is látták a fiatal embereket, hogy a ház jó, neki látták a frissítőknek s a legpompásabbaknak találták azokat. Azalatt, míg puncsot ittak, újra jött néhány vendég, tiszteletreméltó urak és asszonyságok egytől egyig. Hanem aki tánczra gondolt, annak bizony bűvészek után kellett volna néznie, mert csak hét fiatal emberünk volt mindössze, ki tánczolás szempontjából számításba jöhetett s ezek ijedezve néztek a rettenetesen fenyegető kötelesség elé, mely rájuk várakozik. Aztán még hozzá, hogy az egész társaságban nem volt több egyetlen egy fiatal üde alaknál s ez a házi kisasszony volt. Szomorúan mosolygott emez s szomorúsága mintha nőttön nőtt volna, mintha mondta volna: szegény fiatalemberek, ezek ugyan megjárták, másoknak bezzeg volt esze.

Tánczoltak éjjelig. A háromszáz meghívóra mindössze ötven vendég jött. A puncs is erős volt, a tánczosnők sem voltak gyengék. Ki kellett tartani s a tanulók s az est hősi gazdája ki is tartottak.

Éjjél után mégis már megelégtették a mulaságot s távozni készültek. Utjokat állták.

Egy tapodtat se, Lizette, kiált a gazda, itt a vacsora, vacsora nélkül már csak még se lehetnek meg.

Van olyan emberevő, ki előbb kibizlalja földzatait. Az eljárás egészen ilyen. A vacsora pompás s jó képpel költik azt el a háziak. Az asszony nem hasonlít Borgia Luk Réceziához, se leánya Negroni hercegnőhöz.

— „Vacsoráljunk?“ kérdi a Garonne megyei „Természetesen“ válaszolnak a diák negyedbeliek éhes gyomorral.

A vacsora 300 ember számára készült s a hősi vágó ez óriási ellent kis számuk daczára legyőzni, csakhamar magasra csigázá a fiatalok bátorságát.

Ittak a titokteljes ember puncsából.

Minek utasitanák most már vissza vacsoráját?

A logikának meg van a maga kényszerítő hatalma, főkép ha esztelenségen kezdődik. Csupán következetességből és éhségből fiatalaink karjukat nyújták a hölgyeknek, kik nagyokat nevettek. A Garonnei-nak az a szerencse jutott, hogy karját a házikisasszonynak nyujthatta. A hét bajtárs letelepedett a nagy szalonban, a szarvasgomba pástétom kitünő, a hölgyek, kik azt meg tudták enni veszedelmeseke. Isznak, nevetnek.

Egy óra körül, midőn az omnibuszok már nem közlekednek, a vendégsereg oszlani kezdett. Az öreg urakat, asszonyságokat utnak eresztették, de a gazda karjai élő barrikádokat csináltak az ifjak előtt.

— Innen nem megyünk, mondá fenhangon, még megtámadnak s kifosztanak az uton önöket. Önök el vannak fáradva, menjünk feküdni. Már készítik is az ágyakat az önök számára.

Erre aztán minden jó látszat daczára is ifjaink bizonyos rémülettel néztek rá, azaz hogy rémülettel, mely mind inkább bizonyosodott. Világos, hogy törbe kerültek. Mit csináljanak? Vetkezzenek le? Feküdjenek le egész védtelenül? Ki tudja mi vár rájuk, mig alusznak? Az estélyen volt emberevők csak azért távoztak színleg, hogy még annál nagyobb dühvel jöjjenek vissza a fris husra.

A mi szeleburdiaink tanakodnak, mit tegyenek? Hát csak elfogadják az ajánlatot, azon kikötéssel, hogy mielőtt feküdni menének, hogy sétálhassanak egy kicsit a kertben, mig egy szivart füstbe eresztenek.

— Szívesen! mondá börtönörük s a gunyú annyira vivé, hogy még finom Havanna szivarokat is adott nekik, mit ezek képmutatós hálával köszöntek meg s kezdtek szini tettezett boldogsággal.

Egyszer aztán a kertben megszabadulva gazdájuktól, ki őket a „vizionlátásra“ bocsátotta el, egyszerre futottak a vasrácsnak. Zárva volt. A kapust lehetetlen felköltöteni. kétségtelen, hogy ez is részes a jól előkészített büntetben.

Micsoda büntetben? Ifju szekeink a mily kevéssé tudtak okosan tenni, midőn még egy kortyot se ittak, ép oly kevéssé bírtak egész hidegvérrel valami okosat határozni.

Csak a garonnei hősnők mondta egyedül még, csupa önzésből, hogy nincs veszély, hogy a házi kisasszony bizonyosan megmenti őket, csak várni kell, de a többiek annál alhatatosabban hajtották, hogy világos, misze-

rint ők kelepzében vannak s nincs olyan ország, se barbár, se civilizált, hol az emberek azért zárnák be, mert velük valami jót akarnak. Világos, hogy valami ismeretlen veszedelem fenyegeti őket. A városrészt már egész elesendesült. Az egyik ifju elbeszélte, hogy midő ő egy öreg asszonsággal táncolt, ez azt mondta neki, hogy bizony nem jól tették, hogy ide jöttek s jól tenné, ha őt haza kísérné,

Erre mindnyájan nevettek, de aztán csak hamar elszonytyolodtak. Éjnek évadján félig mámorosan, minden argumentum borongós, sötét, ijesztő.

A milyen egyhangulag elhatározták, hogy idejönnek, ép olyan egyhangulag ment most határozatba, hogy innen menekülni kell minden áron.

Végre egy fát találtak a kertben, mely egészen a koritis mellett állott s ágai az utcára hajlottak. Ez lesz a menekvés útja.

Egyenkint felmáztak a fára s végig kuszva az ágon kiugráltak.

Szerencsétlenségre épen arra járt három rendőr, kik nem azért sétáltak ott, hogy a holdvilághoz balladát költsenek, sőt nagyon is tisztában voltak a helyzettel. Alig néhány napja, hogy itt e tájékon jár-ó-kelek fosztogatattak ki. Most csak rajta! A legráló ifjakat már tárt karokkal fogadták, egy szót se akartak hinni abból, mit ezek össze hebegtek, megcsipték őket, megmózták, a náluk levő pár dab aranyat elszedték s vitték valamennyit egyenesen az őrszobába.

A ki az éjjel annyit táncolt a sima padlón, jól alszik az a kopasz priescsen is.

Másnap reggel a rendőrbiztos elé vezették őket s mennyire meg voltak lepátve, midőn benne a tegnapi vendégek egyikét ismerték fel, férjét egy tiszteltre méltó öreg asszonságnak

— Terrington! hát önök azok uraim, mit keresnek az urak az őrszobában? — tört ki a jó ur vidám nevetéssel.

Most nem maradt más hátra, mint szépen bevallani gyanujukat, a félelmet, mi őket menekésre bírta. Ez volt az estélynek utolsó s talán legcsattanósabb jelenete. A rendőr alig bírt állani a hahótától, midőn ezt hallotta.

Csuklás, fuldoklás és visszafojtani nem tudott nevetés közt nyugtatta meg a fiatalokat.

A derék ur, ki őket házszenelőre hívta meg, egy minden gyanun felül álló becsületes omnibusz-vezető, ki néhány nap előtt öröklött két milliót egy nagybátja után, ki börze bizományos volt s az üzlettől hatalmas nyereséggel vált meg.

— Természetes tehát — állítja a rendőrbiztos, a többieket vezető fiatalemberhez fordulva — természetes, hogy a meghívást is omnibuszban teljesítette.

— Ó, csak leánya olyan csinos ne lett volna! — válaszolá sóhajtva a Garonnei.

— Terrington! hisz az apja épen férjhez akarja adni.

— Mit gondol uram, haragszik ráuk az a jó ur a történetekért?

— Önökkel együtt fog nevetni.

— Hát ha elmennénk hozzá reggelire?

Nem tudom, az éjjeli kaland véget ért-e ezzel, vagy még csak ezen túl kezdődik folytatása s vége házasság leand. Nem lehetetlen. Fiatal emberünknek legalább nem megy ki a fejéből, hogy az ő atyja valamikor főnök volt,

főnöke a megyei prefect kunyhójának s ez elég rang, hogy valaki ipul fogadjon el egy omnibusz-vezetőt, ha kétszer milliomos is, ha már az ép olyan erővel vitte házához s állotta utját, mikor el akart onnan jönni.

(Gil Blas.)

„Kis Világ.”

Legújabb Flori könyve.

E czimen Eötvös Károly Lajos budapesti ügyvéd közelebb egy kötet gyermekverset adott ki, mely meséket, nyelvedző versikéket, közmondásokat, játékokat, köszöntőket, játékokat, stb. tartalmaz, igen díszes számos képpel ékesített kiadásban. A Szász Károlynak ajánlott könyv különféle kötésben 50 kros, 1 frtos és 2 frtos példányokban kapható szerzőnél (Budapest vámház-körút 10. sz.) és minden könyvárúsnál. A gyermekek számára irt tanulságos művet ajánljuk a szülők figyelmébe s mutatványul közöljük belőle a következő mesét:

A borbély ollója.

Borbély-olló hosszú lába
Be-beszalad minden házba,
Kezit csipőre bigyeszti,
Nagy füleit kiterjeszti,
S oda simul
A kis fiu
Aranyfürtös fejéhez,
Meghallgatja
Nagy titokba:
Mit gondol és mit érez?

Borbély-olló nem éri be.
Hogy ily hamis dolgot mivel:
Amit hallott, kifecsegi,
Csőrrel pörrel megfejeji
Csitteg-csattog.
Ha hallgattok,
Megtudunk sok
Furcsa titkot.

„Csitcsett, csitcsett,
Az a bodri megint csint tett.”
A tejfelből uyalakodott,
De mit gondol, rutabb dolog:
Azt gondolja,
Hogy ráfogja
Hugára: az torkoskodott.

„Csit-csatt,
Ez a szőke imént kicsalt
Anyjától krajczárt irkár,
Pedig azt golyóra szánja.
No hisz merjen így csalni csak,
Majd lesz csit csatt.”

„Csiti csett, csiti csett,
Miért van itt siri csend?
Mert a kis pajkos nom meri
Mondaui, hogy torkig teli
A csizmája
Vizzel, sárral:
Bele gázolt a mocsárba.

„Csittara csiesi,
Ni, hogy pirul ez a kicsi;
Pedig nem gondol ám rosszat,
Szive szerint határozgat;
Mint oszon át,
Hogy oszonát

Vigyen ama vak koltusnak.
Titkos jótett
Legékeőbb
Kincse szegénynek és dúsnak.”

„Cset, cset,
Kihallgatom még ez egyet,
Szeme ügyis elárulja,
Mily kedves a szive gondja:
Holnap apja
Nevenapja,
Köszöntőtét most tanulja.
Szereti is minden ember.
Elhalmozzák dicsérettel.
Csescett, csescett,
Most már megyek.”

Hej, hogy ha a borbély-olló
Kibeszéli, ki mit gondol,
Egyyel több ok, hogy jók legyünk.
Jót gondoljunk, jót érezzünk.
Fogadom is,
Hogy a hamis,
Ha még egyszer utnak ered,
Nem lát mást, csak jó gyereket.

Irodalom.

Előfizetési felhívás a „Magyar történeti életrajzok“-ra.

A „Magyar Történelmi Társulat“ a „Magyar Tudományos Akadémia Történelmi Bizottsága“-va egyesülve, elhatározta, hogy „Magyar Történeti Életrajzok“ czim alatt két havi füzetekben az olvasni szerető művelt közönség igényeinek megfelelő vállalatot fog megindítani, melyben az újabb kutatások eredményei élvezetes olvasmányt nyújtó gondos feldolgozásban s illusztrációkkal, egykoru rajzok hasonmásaival, térképekkel stb. ellátva tétetnek közzé.

Szóval, szép és jó történeti munkákat akar a közönség kezébe adni, melyekben egyforma súly lesz fectve a jó szövegre és a szép képekre. A mi archaeologusaink a publicálásnak ezt a nyugaton különben is általánosán divatozó módját már régen elfogadták s az eredmény igazat adott nekik. De ha az archaeológiában a szöveget érthetőbbé teszi a rajz: miért ne mutatná be a történetirő is az embereknek, kik művében szerepelnek, arczképeit? az iratnak, mely nagy horderejű eseményeket vont maga után, hasommását? a pénznek, melynek akkor kelete volt; a harcosnak, ki küzdött; a butoroknak, melyek divatoztak; az ékszereknek; férfi- és női viseleteknek s a váraknak, melyek körül dúló harcok folytak, rajzait?

Ha azt akarjuk, hogy történetírásunk ne csak a diplomacia és hadi események váltakozó leírásából álljon, sulyt kel fektetnünk a műveltségi viszonyok ecsetelésére is — s a kép ezeknél épen elkorülhetetlen. Csakhogy ha a szöveg gondos tanulmányok eredménye, legyen az a bemutatott kép is. Majd minden időből, még a középkorból is, marad fenn annyi egykorú tárgy és rajz, hogy nem szükség a művészek fantáziáját igénybe venni (mely lehet szép de ritkán igaz), ha valamely fontos dolgot illusztrációban akarunk bemutatni.

A megindítandó vállalat e részben is a historiai hűséget forja szem előtt tartani, az lévén főcélja, hogy ez által a szöveget az olvasóra nézve szemléltetővé tegye, s épen ezért az illusztrációkat mindig a tárgyhoz mérten fogja fametesztekben, photographiákban, rézkarcokban vagy színyomatokban bemutatni: szóval a sokszorosításnak olyan nemében, mely azt legbivebben visszaadja.

De bár mekkora súly lesz ez új vállalatban az illusztrációkra fectve, az mégis csak a szöveget fogja magyarázni. Ez pedig, míg lépést tart a kutatások eredményeivel, sőt igyekszik fog azt előbb vinné egytáttal azon lesz, hogy forma tekintetében is megf

Telesen a közönség igényeinek. Minden életrajz önmagában egy önálló korrajzot fog képezni, mely a történelmi jelentőségű egyén körül csoportosítja az események rajzait.

Történetírásunk még a monographiákban is egyetemes lévén, történeti tudásunk a szereplő egyénekről ott kezdődik, hol már ezek az eseményekre döntő befolyással bírnak, sőt sok vezetés szereplő egyének nevének egyebet sem tudunk. Pedig ezek befolyását korokra, hatását az eseményekre igen sokszor csak neveltetésük, ifjúságuk, környezetük helyes ismeretéből magyarázhatjuk ki: hosszú utat kellett nekik megtenni a politikai életben, míg factorokká nőttek ki magukat, mert szerepelésük nem ott kezdődik, hol már országos névvel bírtak.

Szakembereinknek, hogy valamely kort jól megérthessenek, ez irányban többféle tanulmányt kell tenniük, s épen azért előmunkálatok sem hiányzanak. De mindaból a nagy közönség közé vajmi kevés jutott, rendszeresen majd semmi. Midőn tehát a megindítandó gyűjtemény számára a történetírásnak ezt a formáját választottuk, egy felől történetírásunk egy rég érzett hiányát akartunk segíteni, más felől a közönségnek módott kívántunk nyújtani, hogy történetünk kiválóbb alakjairól határozott és tiszta képet nyerjen.

Erre pedig a biographiai forma legalkalmasabb, mely ha az íróra nézve sokféle nehézséggel jár is, de annál vonzóbb a nagy közönségre nézve.

Ezennel tehát előfizetést nyitunk a Magyar Történelmi Életrajzok I. kötetére, mely 40—42 íven számos, részint a szövegbe nyomott, részint önálló melléklettel, négy életrajzot fog magában foglalni.

Lehet ezen vállalatra alapítványt is tenni. Ugyanis az Alapszabályok 39. §-a szerint a 200 forintos alapító a Társulat minden kiadványát kapja. A ki tehát vagy a 200 frtos alapítók sorába lép, vagy eddigi alapítványát 100 frttal fölemeli, az a Századon s a Történelmi Táron Kívül a Magyar Történelmi Életrajzokat is fogja kapni.

Egyelőre csak az első évfolyamnak, tehát az öt első füzetek kiadására kötelezzük magunkat. Bizton hisszük, hogy a közönség támogatása a vállalat folytatását lehetővé fogja tenni. A közel húsz évre terjedő együttműködés által társulatunk egy nagy családot képez: ez feljogosít arra a reményre, hogy tevékenységünk ezen új irányát a közönség részvétel és érdeklődéssel fogja kísérni.

Budapest, 1884.

Szilágyi Sándor,

a Magyar Történelmi Társulat titkára.

Az újságolvasás terjedésével rohamosan halad hírlapirodalmunk fejlődése. S a verseny e téren nagy előnyöket biztosít az olvasóközönségnek. Csak egy évtized előtt is képtelenségnek tartották volna, hogy negyedévi 2 frt 50 krért s havi 1 frt 20 krért egész könyvtárt pótló olvasmányt nyújthasson egy napilap, mint ma a Pesti Hírlap, mely mindennap 14—16—20 oldal tartalommal s köznapokon két, vasár- és ünnepnapokon 3—4 melléklettel jelenik meg s amit ma egyetlen európai lap sem nyújt, előfizetőinek minden ráfizetés nélkül hetenkint egy, külön albumba köthető zemelléklettel kedveskedik. Főelőnye, hogy politikai irányát illetőleg kormánytól és pártoktól teljesen függetlenül, egyedül a magyar nemzeti politika érdekeit szolgálja, demokratikus szellemben. Vezércikkjeit legkiválóbb publicistáink írják: Pulczky Ferencz, Beksiacs Gusztáv, Törs Kálmán, Eötvös Károly, Pesty Prigyes, dr. Kenedi Géza felelős szerkesztő, stb. Tárcait és karczolatait, melyekből minden szám többet is tartalmaz, a kedvelt tollú Mikszáth Kálmán (Scarron), kinépek a „t. Házból” című országgyűlési karczo-

latai közkeveltségre tettek szert; Bartók Lajos (Don Pedró), ki szini karczolatokat ír; továbbá a bel- és külmunkatársak hosszú sora szolgáltatja, kikből elég kiemelni a következő neveket: Agai Adolf (Porzó), Könyves Tóth Kálmán, Györy Vilmos, Csiky Gerely, Kürthy Emil (Kőbor lovag), Tábori Róbert (Columbus), Tóth Béla, dr. Radó Antal, dr. Sziklay János, Roboz István, Latkóczy Mihály, dr. Milkó Izidor, Sebők Zsigmond, Szathmári Mór, stb. Többi rovatait is gondnal és élénken szerkesztik a nagyszámú belmunkatársak; Antalik Károly (országgyűlés és zene); Gyöngyösy László és Luby Sándor (ujdonság és apróságok), Schmittely József (politika és táviratok), Zachár Gyula (közgazdaság) stb. A legnagyobb lapok tartalomdúságával vetélkedő s mulattató olvasmányok tekintetében páratlanul álló Pesti Hírlapot az új év alkalmából jó lélekkel ajánlhatjuk a magyar olvasóközönség pártfogásába. Előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 fr 20, mely a kiadóhivatalt (Budapest, nádor-utca 7.) küldendő.

Ráth Mór könyvkiadó-hivatala Budapestben sokoldalról történet felszólítások folytán elhatározta, több mint negyedszázad alatt közrebocsajtott kiadványainak jegyzékét, most először teljesen, a művek kimerítő tartalmával és pontosan megjelölve a többféle kiadásokat kinyomatni, érezvén a kötelezettséget, ezen hazánk újabb korszakára nézve oly fontos irodalmi és politikai adalékokat még oly időben összeállítani, midőn a kiadott munkák legnagyobb része habár csak néhány példányban is, készletben van vagy a kiadó magánkönyvtárában még megtalálható. Ezen könyvjegyzék első két íve, mely a diszjúveket, remekírókat és költőket, úgy a gyűjteményes művek, tanulmányok stb. egy részét, nevezetesen Arany, Vörösmarty, Tompa. B. Eötvös J., Schakspeare, Horváth M., Csenyery A., Erdéyi János, Gregus Agost, Hunfalvy Pál, Ipolyi Arnold, Kemény Zsigmond, Kölcsey F., Gróf Lónyay M., Gróf Mikó Imre, Pulszky F., Szász K., Dóczi, Kiss sat. műveit számos kadásokban tartalmazza, megjelent és kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve elküldetik. — A többi ivék két hetenként jelennek meg, és szintén minden irodalombarát rendelkezésére állanak. A harmadik iv hozzá: Salamon Ferencz, Szabó Károly, Szemere Bertalan, Toldy Ferencz stb. műveit, és a Budapesti szemlélt.

A „Magyar Ifjúság Lapjának” 26. száma megjelent, s ezzel e minden tekintetben kiváló folyóiratnak első évfolyama be van fejezve. Az elismerést, melylyel több ízben adóztunk e lapnak, ma ismét és pedig az eddiginél fokozottabb mértékben fejezhetjük ki. Ha végig tekintünk a most már természetes kötetted vált füzetekre, ha kezünkbe vesszük tartalmát, ki kell jelentenünk, hogy annyit és oly jót, mint a minőt e lap nyújt olvasóinak, s hozzá oly olcsó áron, nem igen nyújt semmiféle más vállalat. A szerkesztőség mindig a legjobbat tudta megválasztani, a lap-

ban megjelent közlemények tartalma nem csupán az ifjúság értelmi fejlettségének, hanem kedélyvilágának is mindenkor megfelelt. — S mindezekhez járulnak a szebbnél szebb illusztrációk, melyek bátran kiállják a versenyt bármely hazai képes folyóiratával. Számuk 153, és ezek között vagy 60 nagy kép. Ez utóbbi tekintetben különös haladás és tökéletesedés észlelhető, mióta a lap tulajdona más kezekbe ment át. Meglátszik, hogy Dvorzsák ur nem kiméli a költséget és e lapot a legelső egyikévé iparkodik tenni. Bezárva szemléket az elmúlt évfolyam felett a legjobb lélekkel ajánlhatjuk e lapot minden családnak; ha gyermekeinek hasznos, kedvertől olvasmányt akarnak nyújtani, a „Magyar Ifjúság Lapjának” jobbat nem nyújthatnak. Megemlítiük még, hogy az egész évfolyam diszes kötésben most már egyszerre is kapható, és mint karácsonyi ajándék igen kedves meglepetés gyermekeink számára. Előfizetési ár: egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.

Az „Ország-Világ” XXV. füzete megjelent a következő változtatott tartalommal: Az udvarlás napjai. Elbeszélés. Szépfaludi Ö. F.-től. (Folyt.) — A magyar zászló. Költemény. Szász Gerő-től. — A csillagokban meg van írva. Az „Ország-Világ” számára írta Sacher Masoch; az eredeti kéziratból fordította Jász-nigi Sándor. (Vége). — Ujfalvi Károly utazása Páristól Szamarkandig. (Képekkel). — A sudániak. Bécsei tárca. Kaposi Bélától. — A havasok királynője. Történelmi regény. P. Szatmári Károlytól. (Folyt.) — Sirok vára. (Képekkel). — Nappal bolyongva. Költemény. Fülöp Árontól. — Az ő alma. Beszélyke. Prál Árpád-tól. — Liszt Ferencz Bayreuthban. (Képekkel). — Erzsébet főhercegnő. (Képekkel). — „Székely tündérország.” Palágyi Lajostól. — A hét története. Szó E.-től. — Magyar szépek csarnoka. (Képekkel). — Tintoretto a leánya ravatalánál. (Képekkel). — Állandó rovatok: Irodalom és tudomány, színház, művészet, hymen, gýszrovat, különféle, cakk-rejtvények, naptár, hirdetések. — 50. szám: Az udvarlás napjai. Elbeszélés. Szépfaludy Ö. Ferencztől. — A gyöngy. Rajz. Szabóné Nogáll Jankától. — A galambol. Költemény. Pósa Lajostól. — Az emlékező tehetségéről. Tanulmány. Juhász Ödöntől. — Kolostorban. (Képekkel). — A havasok királynője. Történelmi regény. P. Szathmári Károlytól. — Petrarcából. Költemény. Radó Antaltól. — Spanyol románcz. (Képekkel). — Az első tisztelet-dij. Beszélyke. Serédi Jenőtől. — Mütárlat. — Ósi kiállítás. (Képekkel). — Az idej bor. (Képekkel). — A hét története. Szerkesztőtől. — A keresztes háboru és a korabéi kultura. (Képekkel). — Állandó rovatok: Irodalom és tudomány, színház, művészet, hymen gýszrovat, különféle, sakk, rejtvények, naptár, hirdetések. — Az „Ország-Világ” előfizetési ára egész évre 10 frt. — Az előfizetések legzélszerűbben postautalvánnyal a „Pallas” irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők Budapestre, (Gránátos utca 6. szám). Ismételtlen ajánljuk e kitűnően szerkesztett, gazdagon illusztrált vállalatot t. olvasóink figyelmébe.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Fekete Mihály.